

DARBININKAS

Vol. LXXXII, Nr. 19
Gegužis - May 9, 1997

PERIODICALS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N.Y. 11207

Kaina
\$ 1.00

LIETUVOJE ir apie LIETUVĄ

- Visagine įsikūrė Tėvynės sąjungos (Lietuvos konservatorių) skyrius. Tai pirmoji dešinioji politinė partija, oficialiai pradėjusi egzistuoti mieste. Dabar Visagine yra 21 TS (LK) narys, 3 kandidatai į narius, 3 jaunieji konservatoriai, neturintys 18 metų, ir nemažas būrys rėmėjų. Miesto taryboje konservatoriai šiemet laimėjo 3 vietas. Tarp Visagino konservatorių - 6 moterys, o tautybės - 19 lietuvių, vienas rusas ir vienas lenkas. Visagino konservatorių pirmininkė Laima Stanienė, dirbanti Ignalinos atominės elektrinės darbininkų sąjungoje, pavaduotojas - savivaldybės švietimo skyriaus inspektorius Vincas Lukša.

- Balandžio 18 d. 13 žurnalo "Gimtasis kraštas" darbuotojų pareiškė, kad protestuoja prieš darbdavio ir leidinio savininko Ryčio Tarailos savivalę ir užsidarė redakcijoje. Paskutinis savaitinio žurnalo "Gimtasis kraštas" numeris buvo išleistas prieš mėnesį. Redakcijos bendradarbiai atlyginimų ir honorarų negauna nuo Naujųjų metų, kai kurie - dar ilgiau. Į redakciją atvykęs privačios bendrovės "Gimtasis kraštas" vadovas Darius Taraila pasiūlė redakcijos darbuotojams išeiti, antraip iškviestą policiją. Darbuotojai nenorėdami, kad įsikištų policija, išėjo iš redakcijos. Spalvotą žurnalą "Gimtasis kraštas" "Dienos" leidykla pradėjo leisti praėjusių metų liepos mėnesį. Jis pakeitė tuo pačiu pavadinimu 30 metų leistą laikraštį. Žlugus LDDP pažiūras atspindėjusiam laikraščiui "Diena", kuriam vadovavo Rytis Taraila, "Dienos" turas buvo areštuotas ir paskelbtas bankrotas.

- Švedų "Telia" ketina šiemet į Lietuvos telekomunikacijas investuoti per 10 mln. USD. Kol kas "Telia" tik tyrė Lietuvos rinką. Pirmasis projektas - kartu su "Lietuvos Telekomu" tiesti optinį kabelį Baltijos jūros dugnu iš Švedijos į Lietuvą. Šis kabelis padės susisiekti kompiuterių ryšiais su visomis Baltijos valstybėmis ir labai atpigins šias paslaugas. Švedikai "Telia" pavaldi bendrovė "LietTelia" neseniai gavo licenciją teikti kompiuterinių ryšių ir "Internet" paslaugas Lietuvoje. Švedų "Telia" ketina dalyvauti privatizuojant "Lietuvos Telekomą" ir nori turėti ne mažiau kaip 100% akcijų.

- Balandžio 24 d. įsigaliojo įstatymas dėl Lietuvos akcinio inovacinio banko (LAIB) likvidavimo ir atsiskaitymo su jo kreditoriais. Įstatymu numatoma iš valstybės biudžeto atsiskaityti su banko klientais. Privatiems asmenims suma iki 4000 litų bus išmokėta per šiuos metus, o dar 4000 litų per 1998 metus, atdarant sąskaitas Taupomajame banke. Už likusias sumas bus atsiskaitoma Vyriausybės vertybiniais popieriais, kuriuos žadama išpirkti per 1999-2001 metus. Su kai kuriais juridiniais asmenimis bus atsiskaitoma taip pat vertybiniais Vyriausybės popieriais, tačiau jie bus išperkami vėliau. Iš viso šiemis tikslams bus išleista vertybinių popierių už 400 mln. litų.

BALTIJOS VALSTYBĖS IR LENKIJA TURI BŪTI PRIIMTOS Į NATO PIRMAJAME RATE (SEN. A. D'AMATO)

"Lenkija, Latvija, Lietuva ir Estija turėtų būti priimtos jau pirmajame NATO išplėtimo rate", pareiškė JAV Kongreso Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisijos pirmininkas, senatorius Alphonse D'Amato, balandžio 24 d. uždarydamas pasitarimą šia tema. Tai pirmasis iš liudininkų apklausinėjimų, kurie bus tęsimi ateinančią savaitę.

Apie savo valstybių pasirošimą įstoti į NATO Komisijos posėdyje liudijo Lietuvos ambasadorius dr. Alfonsas Eidintas, Estijos - Grigore Kalev Stoicescu, Latvijos - Ojars Kalniņš, ir Lenkijos - Jerzy Kozminski. Jie užtikrino Komisijos vadovybę, kad jų šalys gerbiamos žmogaus teisės. Tai yra viena sąlygų įstojimui į NATO ir tam šios valstybės įsipareigojo, tapdamos Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo Komisijos narėmis.

"Mes per trumpą laiką jau nužengėme ilgą kelią", kalbėjo sena-

torius D'Amato. "Aš remiu NATO išplėtimą ir manau, kad iš principo kiekvienas kandidatas turi būti priimtas į NATO, kai jis įvykdo įstojimo sąlygas. Aš netikiu, kad NATO išplėtimas turėtų sustoti po Madrido (konferencijos) pasisakymo. Labai svarbu, kad JAV ir mūsų NATO sąjungininkai labai aiškiai pareikštų pirmajame rate nepakviestoms valstybėms, jog durys nėra uždarytos, procesas neužsibaigė ir mes bei mūsų sąjungininkai skatiname jas ir toliau stengtis įvykdyti sąlygas, kad jos galėtų būti priimtos, kai bus tam pasirošusios. Kitaip mes rizikuojame pakirsti reformų sąjungą, kurioje dabar perima valdžią kai kuriose Rytų Europos šalyse".

"Mano nuomone", tęsė D'Amato, "kuriai pritaria daugelis, Rusijai neturi būti suteikta teisė vetuoti NATO išplėtimą - jokios valstybės priėmimas neturėtų priklausyti nuo kitos valstybės įgeidžių ar planų. NATO išpleti-

mas yra pergale - apšvietos, laisvės, žmonių laisvo pasirinkimo ir savo saugumo sustiprinimo pergalė. Tai nereiškia pralaimėjimo jokiai valstybei, įskaitant Rusiją".

Komisijos vicepirmininkas, Atstovų Rūmų narys Christopher Smith pakartojo pagrindinę posėdžio temą, sakydamas: "NATO išplėtimas suteikia puikią progą narėmis tapti norintioms šalims parodyti savo įsipareigojimą NATO sąjungos narių bendroms vertybėms - įskaitant pagarbą žmogaus teisėms - ir savo sugebėjimą įvykdyti visas narių politines ir karines sąlygas. Pati galimybė įstoti į NATO jau reikšmingai paskatino daugumoje tos srities šalių vykstančias reformas ir padėjo išspręsti nemažą senų ginčų. Aš sveikinu Latvijos, Lietuvos, Estijos ir Lenkijos gyventojus su įspūdinga pažanga, kurią jie padarė per tokį trumpą laiką", - pabrėžė kongresmenas Smith.

Laisvosios Europos Radijas

KREIPIMASIS

Į VALSTYBIŲ ŠIAURĖS ATLANTO SUTARTIES ORGANIZACIJOS NARIŲ PARLAMENTUS, TŲ VALSTYBIŲ IR VYRIAUSYBIŲ VADOVUS

1997 m. balandžio 24 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimas,

įsitikinęs, kad NATO plėtimasis padės pasiekti pagrindinį tikslą: sukurti stabilią, saugią ir suvienytą Europą, įgyvendinti rinkos reformas, stiprinti demokratiją ir Euroatlantinę bendriją; prisimindamas 1996 m. Lisabonos dokumentą, kuris patvirtina kiekvienos valstybės neatimamą teisę laisvai pasirinkti arba keisti savo saugumo susitarimus, tarp jų sutartis dėl aljansų, ir kuris visiškai atitinka Lietuvos pasirašytus tarpvalstybinius susitarimus, tarp jų 1991 m. liepos 29 d. Lietuvos ir Rusijos Tarpvalstybinių santykių pagrindų sutartį, pagal kurią Rusija sutinka, kad Lietuva savarankiškai įgyvendintų savo suverenitetą gynybos ir saugumo srityje, taip pat ir pasirinkdama kolektyvinio saugumo sistemą; pabrėždamas, kad Lietuva, kaip neatskiriama Vakarų civilizacijos šalis, vertina demokratiją, individų laisvę bei įstatymo valdžią ir siekia veikti bendrų vertybių pagrindu besivienijančioje Europoje; akcentuodamas esminę Baltijos regiono svarbą visos Europos saugumui;

patvirtindamas Lietuvos pasiryžimą kartu su kitomis Baltijos valstybėmis prisidėti prie Europos saugumo aktyviai dalyvaujant Partnerystės taikos labui programoje, taikos operacijose, dvišaliuose veiksmuose ir dialoguose su NATO šalimis;

akcentuodamas Lietuvos atitikimą NATO narystės kriterijams, Baltijos valstybių bendradarbiavimą ir jų ryžtą vykdyti aljanso narių įsipareigojimus;

išreiškdamas įsitikinimą, kad neitraukus Baltijos valstybių į NATO narystės procesą, jų demokratiniai laimėjimai ir stabilumas gali atsistoti pavojuje;

suprasdamas Baltijos valstybių vienybę pagal Baltijos Asamblėjos sesijos, įvykusios 1995 m. gruodžio 2 d. Taline, rezoliuciją, kurioje nurodoma kad "vienos iš trijų valstybių sėkmė yra visų trijų laimėjimas";

suvokdamas, kad bent vienos Baltijos valstybės prisijungimas pirmajame NATO plėtimo etape būtų naudingas visoms trimis, įrodantis, kad Euroatlantinės institucijos atsiveria visoms trimis Baltijos valstybėms, sustiprinantis Baltijos valstybių laimėjimus ir užkertantis kelią dirbtiniam Baltijos valstybių bei likusių Vidurio Europos šalių perskyrimui,

ragina NATO šalių vyriausybes ir Šiaurės Atlanto Tarybą Madrido viršūnių susitikimo, įvyksiančio 1997 metų liepos mėnesį, metu:

pakviesti Baltijos valstybes arba bent vieną Baltijos valstybę pradėti derybas dėl prisijungimo prie NATO kartu su pirmaisiais naujai kviečiamais aljanso nariais;

nepritarti bandymams atskirti Baltijos valstybes nuo visateisio dalyvavimo Euroatlantinės integracijos procesuose.

Vytautas Landsbergis

Lietuvos Respublikos Seimo Pirmininkas

PRANEŠIMAS SPAUDAI

Š. m. balandžio 24 d. Lietuvos ambasadorius JAV Alfonsas Eidintas dalyvavo Kongreso Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo komisijos posėdyje.

Kongreso Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo komisija su-

daro JAV Kongreso nariai ir vykdomosios valdžios pareigūnai. Ambasadorius Alfonsas Eidintas buvo pakviestas dalyvauti komisijos posėdyje kartu su Latvijos, Estijos ir Lenkijos atstovais. Tai pirmasis iš Komisijos numatytos

DARBININKAS -

savaitraštis
lietuviams
Amerikoje
ir svetur
(718) 827-1351

serijos posėdžių, kuriuose valstybių-kandidatų į NATO nares atstovai supažindins Komisijos narius su savo valstybių pasiekimais, įgyvendinant Helsinkio principus.

Posėdžio metu Ambasadorius Alfonsas Eidintas perskaitė pranešimą, kuriame akcentuojamos vakarietiško vertybių tradicijos Lietuvoje, pastarųjų keleto metų pasiekimai, tobulinant demokratijos proceso veikimą Lietuvoje, ekonominės reformos progresas, optimistinis požiūris į santykių su kaimyninėmis valstybėmis ateitį, sėkmingos Lietuvos pastangos įtvirtinti Europos standartus atitinkančias normas, reguliuojančias tautinių mažumų situaciją Lietuvoje. Alfonsas Eidintas atsakė į komisijos narių klausimus apie rusų mažumos padėtį Lietuvoje bei, prašomas pakomentuoti Rusijos priešinimąsi Baltijos šalių siekiui tapti NATO narėmis, pažymėjo, jog Lietuvos ir Rusijos santykių teisinis pagrindas buvo nustatytas 1991 m. Lietuvos-Rusijos sutartimi, kuria abi šalys pripažino viena kitos teisę pasirinkti kolektyvinio saugumo sistemas.

Pranešime ir atsakymuose į klausimus ambasadorius A. Eidintas pabrėžė kaip JAV nuopelną taikyti Sovietinės okupacijos nepripažinimo principą, bei teigė, kad Lietuva nelaiko savęs "buvusia SSRS respublika".

Pasak Lietuvos Ambasadorius, Lietuva tiki demokratinių reformų sėkme Rusijoje ir džiaugiasi tuo, jog sociologinių tyrimų duomenimis didžioji dalis Rusijos visuomenės mano, kad narystės NATO siekis yra Lietuvos vidaus reikalas. Palankiai įvertinęs šalių pasiekimus, posėdžiui pirmininkavęs senatorius A. D'Amato renginio pabaigoje pažymėjo, jog šalys-kandidatės turi būti pakviestos tapti NATO narėmis, kai tik pilnai atitiks Aljanso narystės kriterijus.

Lietuvos ambasados
Washington, D.C.,
Spaudos skyrius

Motinos dienos proga sveikiname visas
lietuves Motinas.

VYČIO KRYŽIAUS ORDINO KAVALIERIAI

Nuo 1991 metų įvairių laipsnių Vyčio Kryžiaus ordinu apdovanota 170 valstybei nusipelnusių žmonių. Dauguma jų - vilniečiai. 1-ojo laipsnio Vyčio kryžiaus ordinu po nepriklausomybės atkūrimo apdovanotas tik Tomas Šernas ir po mirties - jo bendražygiai, buvę Medininkuose, bei Sausio 13-osios aukos.

Neseniai, daugiausia irgi po mirties, apdovanoti ir penki pokario metų rezistencijos dalyviai. Nuo 1919 iki 1940 metų Vyčio Kryžiaus ordino kavalieriais tapo apie 1500 nusipelnusiųjų, o vien 1-ojo laipsnio Vyčio Kryžių tuo pačiu laikotarpiu įteikta beveik 1300 žmonių.

LR

GRUPĖ INTELEKTUALŲ RAGINA VYTAUTĄ LANDSBERGĮ KANDIDATUOTI Į PREZIDENTUS

Lietuvos Seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis.
R. Šuikos nuotr.

Vilnius, balandžio 23 d. Grupė Lietuvos intelektualų paragino Vytautą Landsbergį iškelti savo kandidatūrą į prezidento postą.

Kreipimėsi į V. Landsbergį, vadovavusį parlamentui per Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą, sakoma, kad jis tuomet buvo "tikras laisvos Lietuvos Prezidentas, Suverenas, ryžtingai gynęs ją nuo griūvančios blogio imperijos".

Balandžio 23 d. paskelbtą kreipimąsi pasirašė 25 žinomi intelektualai, tarp kurių yra rašytojai Petras Dirgėla, Ramualdas Granauskas, Jonas Mikėlinas,

Vytautė Žilinskaitė, akademikas Antanas Buračas, kompozitorius Osvaldas Balakauskas, kino ir teatro režisieriai Raimondas Vabalas, Dalia Tamulevičiūtė, Jonas Vaitkus ir kiti žinomi kultūrininkai.

Kandidatuoti metų pabaigoje vyksiančiuose Lietuvos prezidento rinkimuose Seimo pirmininką V. Landsbergį jau ragino politiniai kaliniai ir tremtiniai bei Kauno sąjūdininkai.

V. Landsbergis neseniai pažadėjo "ilgam neatidėliojant" apsispręsti, kaip atsilieps į šiuos raginimus.

BNS

ESBW GRUPĖS PREZIDENTAS GALĖJO PABĖGTI Į UŽSIENĮ SU PADIRBTU PASU

Kaunas, balandžio 28 d. Po trijų parų paieškos nuo tardymo besislapstantis EBSW grupės prezidentas Gintaras Petrikas dar nesurastas. Tyrimą atliekantys Kauno tardymo valdybos pareigūnai mano, kad skandalinagai pagarsėjusio koncerno vadovas galėjo su padirbtu pasu išvykti į užsienį.

Tardymo valdybos viršininkas Stanislovas Liutkevičius sakė, EBSW lyderio pabėgimo į užsienį versija neatmetama, nes jis turėjo užmezgęs ryšius su daugeliu nusikalstamo pasaulio autoritetu, kurie jam nesunkiai galėjo

parūpinti padirbtą pasą.

G. Petrisko paieška paskelbta balandžio 24 d., kai jis neatvyko į Tardymo valdybą.

EBSW prezidentui buvo numatyta pareikšti oficialius kaltinimus dėl svetimo turto pasisavinimo arba išvaistymo stambiu mastu, neteisėtos imonės veiklos bei operacijų su pinigais ar vertybiniais popieriais norminių aktų pažeidimų.

Už šiuos nusikaltimus numatoma iki 10 metų baudžiamoji atsakomybė.

Paskelbus paiešką, pagrįdinti (mukelta į 7 psl.)

Senieji amatai dar neužmiršti Lietuvoje. Kalvis rodo savo meną susirinkusiems į amatų šventę Vilniuje.

Lietuvos keramikų paroda Las Vegas

Iki balandžio 23 dienos Las Vegas, Pietų Nevados koledžo Dailės galerijoje, veiks keturių lietuvių keramikų - Ryto Jakimavičiaus, Hilberto Jatkevičiaus, Jolantos Kvašytės ir Aldonos Šaltenienės - keramikos paroda "Slapti malonumai - lietuviška versija".

JAV nacionalinė keramikos meno švietimo taryba į Las Vegas surengtą konferenciją "Kalti malonumai '97" pakvietė 3000 keramikų iš Australijos, Kanados, Švedijos, Danijos, Suomijos, Japonijos, Korėjos, Taivano, Rusijos, JAV ir Lietuvos. Lietu-

vių keramikų parodos projektą parengė ir laimėjusi konkursą Las Vegas parodą pristatė Parvežio dailės galerijos direktorė Jolanta Lebednykienė. Jos pakviestų autorių darbai labiausiai atitinka sumanytą temą "Slapti malonumai". 28 lietuvių autorių darbai, eksponuoti 8-iose kompozicijose, žiūrovams buvo netikėti. R

Kun. Kazimieras Pugevičius išvyksta Lietuvon

Antanas Dundzila

Sekmadienį, balandžio 20 dieną, Baltimorės Šv. Alfonso lietuvių parapijoje kunigas Kazimieras Pugevičius pranešė, kad jis išsikelia dirbti ir gyventi į Lietuvą. Paskutinio Lietuvos okupacijos dešimtmečio metu nepaprastai daug ir reikšmingai Katalikų Bažnyčios Kronikos platiniame už Lietuvos ribų, Amerikoje, darbavęs kun. Pugevičius įsijungė į Vilniuje veikiančios Palaimintojo Jurgio Matulaičio parapijos veiklą.

Kun. Pugevičius gimė 1928 metais Baltimorėje. Baigęs Katalikų Universitetą magistro ir teologijos licenciatu laipsniais, 1953 m. buvo išventintas kunigu. Baltimorės vyskupijoje dirbo parapijoje, o vėliau buvo katalikų radijo ir televizijos direktorium. 1974 m. išsikėlė į New Yorką ir susitelkė Lietuvių Religinės Šalpos reikaluose, vadovavo šalpos ir informacijos centrui. Čia ypatingai pasidarbavo, su savo kolektyvu versdamas į anglų kalbą Lietuvoje slaptai leidžiamą Katalikų Bažnyčios Kroniką, ją ir kitus panašaus pobūdžio leidinius platindamas laisvame pasaulyje. Prieš penketą metų pasitraukė pensijon, grįžti į savo vyskupiją ir talkininkavo Baltimorės lietuvių dvasiniuose reikaluose. Dėjo ypač daug pastangų, kad Šv. Alfonso bažnyčioje neišnyktų lietuvių pamaldos, dažnai lankė ir religinius patarnavimus teikė greta gyvenantiems Washingtono apylinkių lietuviams.

Ši pavasari, Atvelykio metu, kun. Pugevičius lankėsi Lietuvoje, dalyvavo Katalikų Bažnyčios Kronikos 25 metų minėjimo iškilmėse. Grįžęs Amerikon, apsisprendė vykti į Lietuvą, įteikė reikiamus raštus Baltimorės ir Vilniaus vyskupijų valdytojams.

dauja, kad Lietuvos pilietybę turinčių ar tik nuolat Lietuvoje gyvenančių lenkų vardai ir pavardės asmens dokumentuose būtų rašomi pagal lenkų kalbos rašybos normas. ELTA

41-oji Lietuvių fronto bičiulių studijų ir poilsio savaitė Dainavoje šiemet rengiama birželio 8-15 d. Visi norintieji joje dalyvauti prašomi registruotis pas Viktorą Naudžiu, 5733 N. Sheridan Rd., Chicago, IL 60660 (Tel. 773 275-4222), arba pas Marytę Petrušienę, 30115 Brookview, Livonia, MI 48152 (Tel. 313 525-0294).

Lenkiškos pavardės ir ateityje bus rašomos pagal lietuvišką tradiciją

Vardų ir pavardžių rašymo asmens dokumentuose taisyklės nepažeis lenkų bei kitų nelietuvių kilmės asmenų teisių. Tai teigiama Ministro Pirmininko Gedimino Vagnoriaus pasirašytoje rezoliucijoje, kuria atsiliepiama į Lenkijos susirūpinimą dėl Lietuvos Seime pradėto svarstyti vardu ir pavardžių rašymo nuostatų projekto.

Pasak Vyriausybės spaudos tarnybos paskelbtos rezoliucijos, "vienintelis natūralus techninis apribojimas yra tas, kad asmens dokumentuose naudojami lietuviški rašmenys". Todėl jokio pagrindo neturi priekaištai, kad rengiamos vardų ir pavardžių rašymo taisyklės gali pažeisti lenkų ar kitų nelietuvių kilmės asmenų teises bei turėti neigiamos įtakos dvišaliams Lietuvos ir Lenkijos santykiams", sakoma Premjero pasirašytoje rezoliucijoje.

Pagal rengiamą projektą nelietuvių tautybės Lietuvos piliečių ir mūsų šalies pilietybės neturinčių nuolatinių Lietuvos gyventojų vardai bei pavardės ir toliau bus rašomi pagal skambesį. Tuo tarpu Lenkija pagei-

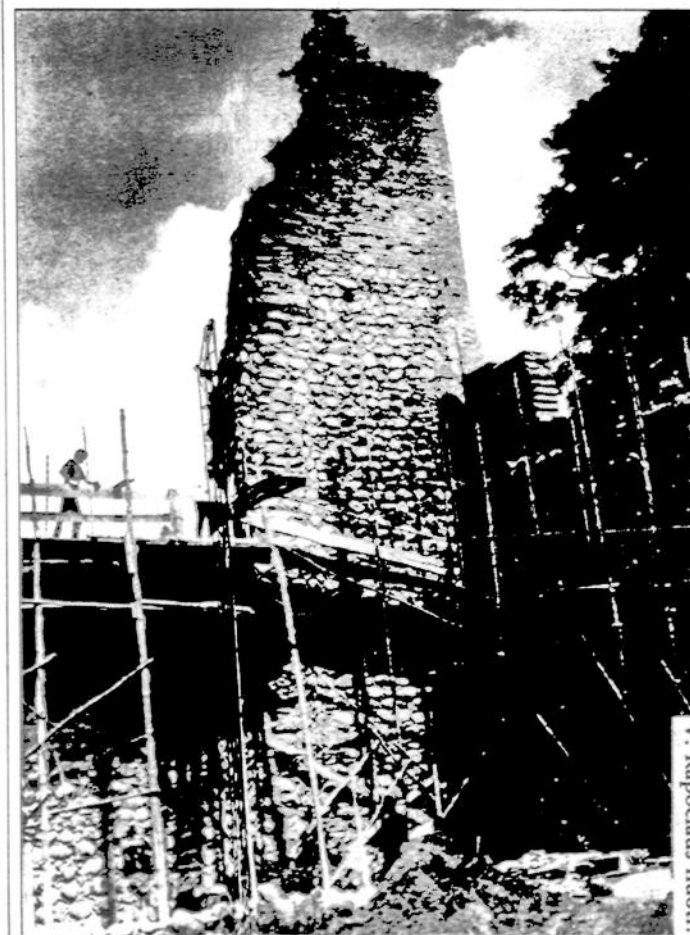
riuje aptartas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo 50 metų sukakties minėjimas ateinančiais metais (1968 m.). Po to Valiūnas išvyko vieno mėnesio kelionei į Pietų Amerikos žemyną susipažinti su vietos lietuvių veikla bei susitikti su valdžios pareigūnais. Grįžęs iš šios kelionės tris savaites tuo pačiu tikslu lankėsi Europoje ir po to Kanadoje.

Vliko sukaktuviniai metai buvo pradėti 1967 m. spalio 22 d. politinė konferencija Washington, kuri priėmė manifestą lietuvių visuomenei. Buvo parengtas platus memorandumas anglų kalba apie Lietuvos padėtį ir išsiuntinėtus įvairioms valstybėms. Minint Vasario 16-ją, paskelbtas sukaktuvinis kreipimasis į lietuvių visuomenę. Po to Valiūnas poros mėnesių kelionei išvyko į Tolimuosius Rytus ir Australiją.

Valiūnui grįžus iš šios kelionės, netrukus Vlikui sukėlė rūpesčių įvykiai Čekoslovakijoje, kur sovietai su savo satelitais užgniaužė "Prahos pavasario" sąjūdį. Vlikas išsiuntinėjo pareiškimus žinių agentūroms ir prisidėjo prie demonstracijų New Yorke.

Vykstant diskusijoms apie išeivijos bendravimą su pavergtu kraštu, 1969 m. Vlikas paskelbė du pareiškimus ir surengė New Yorko simpoziumą. Anot Valiūno, "Vliko ir mano paties nuomonė dėl bendravimo buvo aiški: tėvynėje esantiems ir laisvajame pasauly gyvenantiems lietuviams būtina bendrauti, nes bendravimas stiprina ištvermę ir ryžtą, padeda išlaikyti dvasinę bei kultūrinę tapatybę ir Lietuvos valstybingumo idėją" (124 psl.).

1969 m. birželio mėn. surengtas politinis seminaras jaunimui New Yorke. Po to Valiūnas vėl išvyko į Europą, kur aptarė veiklos klausimus ir atnaujino lietuviškas laidas per Madrido radiją. Rugsėjo 23 d. paminėta Molotovo-Ribbentropo sutarties 30 metų sukaktis. Buvo išsiuntinėta informacija spaudos agentūroms bei laikraščiams. Lapkričio pabaigoje surengtas kitas politinis simpoziumas jaunimui, o gruodžio mėn. New Yorke įvyko ilinlis Vliko seimas, kuriame nutarta seimus rengti vis kituose miestuose, supažindinant visuomenę su Vliko veikla bei (nukelta į 3 psl.)

Restauruojama senoji Medininkų pilis Lietuvoje.

engėjas tebedvelkia mūsų tarpe, tik kitais rūbais apsirengęs. Kun. Pugevičius ir vyksta talkininkauti šios didžiulės misijos svarbiuose reikaluose.

Kun. Pugevičiaus pasiges Amerikos lietuvių visuomenė, ypač Baltimorės lietuviai. Tas jo išvykimas - tai neeilinė jo paties ir gal Amerikos lietuvių katalikų dovana Lietuvai. Jis grįžta į savo tėvų žemę pensininko amžiuje, dar stiprus, Lietuvos reikalams čia ypač daug atliekantis, gražiai lietuviškai kalbantis, Baltimorėje gimęs dvasiškis. Ką gražesnio Lietuvai būtų sunku sugalvoti.

DARBININKĄ laiškai pasiekia ir elektroniniu paštu (E-mail)!

Mūsų adresas: 103517.1071@compuserve.com

GALCHUS & GORDON, advokatai, patarnauja sekančiuose teisiniuose reikaluose: nelaimingi atsitikimai, nekilnojamas turtas, imigracija, DWI and all criminal. Virš 20 metų patirtis. Parūpinamas lietuvių k. vertėjas. Konsultacija nemokamai. Galchus & Gordon, 39-07 Bell Blvd., Bayside, NY 11361. Tel.: 718 229-2629.

JONAS V. STRIMAITIS, advokatas, patarnauja teisiniuose ir imigraciniuose reikaluose. Advokatas kalba ir lietuviškai. 134 West St., Simsbury, CT 06070. Tel. (860) 651-0261.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest Pkwy St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

BUYUS FUNERAL HOME. Mario Teixeira, Jr. laido tuvių direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.). Tel. 344-5172. Paruošiamos garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO, Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje - OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, NY. Tel. 847-2323 (namų tel. 847-4477). Įstaigą kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriušio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SŪNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern, 1883 Madison St., Ridgewood, NY 11227. Tel. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. - 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, NY 11368. Tel. 779-5156.

LAISVĖS ŽIBURIO radijas girdimas sekmadieniais 9 val. ryto iš KDM stoties 1380 AM. Romas Kezys, 217-25 54th Ave., Bayside, NY 11364. Tel. 718 229-9134 arba 718 428-4552. Fax 718 423-3979.

Lietuvos Krikščionišką DEMOKRATIJA ir jos spaudą paremkime dabar: pinigais, Unitrust, testamentais.

-Tax Exempt #36-2927289-

per:
Pope Leo XIII Literary Fund, Inc.
9050 Troy Avenue
Evergreen Park, IL, 60642

Fax/Tel. 708-636-9562 Klauskite informacijų

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI
SUKURIAMI IR NEMOKAMAI
PRISTATOMI Į VISAS KAPINES
NEW YORK, NEW JERSEY
IR CONNECTICUT VALSTIJOSE.
ISTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINŲ.

Kasolino MEMORIALS

66-86 80 ST. MIDDLE VILLAGE,
QUEENS N.Y. 11379
PHONES (718) 326-1282; 326-3150
- TAI MŪSŲ VIENINTĖ VIETA -
- GAUSI PARODŲ SALĖ -

+

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

VYTIS
KELIONIŲ IR TURIZMO
AGENTŪRA

✕ LĖKTUVAI
✕ LAIVAI (CRUISES)
✕ TRAUKINIAI (AMTRAK)
✕ AUTOBUSAI
✕ NUOMOJAMOS MAŠINOS
✕ VIEŠBUČIAI
✕ IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS

GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ
MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS
JOKIO EKSTRA MOKESČIO UŽ PATARNAVIMĄ
PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
40-24 235 Street, DOUGLSTON, N. Y. 11363
TEL: 718 423-6161, 1-800-77-VYTIS
FAX 718 423-3979

DARBININKASThe Lithuanian Weekly
Published by Francis and Fathas341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, NY 11207Editorial Office 718-827-1352
Business Office 718-827-1351
FAX 718-827-2964Publication No. USPS 148-360
ISSN 0011-6637Periodicals postage paid at Brooklyn, NY, Post Office
Subscription per year \$30.00. Single copy \$1.00.
Published Weekly except 2nd and 3rd week in JulyPOSTMASTER: Send Address Change to:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207
— Redaguoją REDAKCINĖ KOMISIJA —**Ir laisvėje lieka atsakomybė**

Laisvė yra magiškas žodis. Jos problema reikia studijuoti tikrai rimtai. Be rimtų studijų iškyla pavojus iš viso užgesinti laisvės skleidžiamą šviesą, sukuriant neaiškumų ir nesupratimų pilną atmosferą. Niekas iš mūsų nemėgsta laisvės sumaišyti su religiniu ir ideologiniu indifferentiškumu. Juo labiau laisvė nėra grubaus individualizmo sukurta sistema, nėra atsipalaidavimas nuo bet kokios atsakomybės. Ji nėra savivaliavimas ar anarchinė netvarka. Laisvės žodžio negalima sumaišyti nė su revoliucijos žodžiu, kuris mūsų laikais yra labai madoje.

Katalikų Bažnyčia visada mokė, kad laisvė priklauso žmogaus esmei. Užtenka prisiminti praėjusio šimtmečio pabaigoje popiežiaus Leono XIII-ojo paskelbtą encikliką "Libertas" (Laisvė). Žmogus yra laisvas dėl to, kad yra protinga būtybė, ir, kaip toks, yra savo veiksmų apsprędėjas ir šeimnininkas. Bažnyčia visuomet priešinosi įvairioms psichologinėms ir sociologinėms teorijoms, kurios neigia žmogaus laisvę. Visada ji mokė ir tebemoko, kad normalus žmogus yra laisvas ir dėl to atsakingas už savo veiksmus.

Šią tiesą Bažnyčia išmoko tiek iš žmonių išminties, tiek visų pirma iš dieviškojo apreiškimo. Laisvėje Bažnyčia visuomet matė žmogaus panašumą su Dievu ženklą, prisimindama Šv. Rašto žodžius: "Iš pat pradžių Dievas sukūrė žmogų ir jam suteikė laisvą valią". Tik dėl to, kad yra laisvas, žmogus gali būti atsakingas už savo veiksmus, gali išgyti nuopelnų ir gali nusidėti. Su žmogaus laisve yra susijusi jo nupuolimo ir atpirkimo drama. Bažnyčia visuomet mokė, kad net laisvės piktnaudojimas, net gimtoji nuodėmė nėra sugriovusi žmogaus prigimtįje laisvo apsisprendimo ir laisvo veikimo galios.

Nuo pat pradžių Bažnyčia mokė, kad niekas negali būti verčiamas priimti tikėjimą. Ilga Bažnyčios istorija liudija, kad Bažnyčia, net kentėdama priepauidą ir persekiojimus, gynė kiekvieno žmogaus laisvę išpažinti savo religiją. Pastarasis Vatikano susirinkimas sako: "Niekas negali būti kludomas, niekas negali būti prievartaujamas savo religinėje sąžinėje".

Laisvė tai nėra šio Vatikano susirinkimo atradimas ar išradimas. Jis tik išryškino Bažnyčios mokslą apie žmogaus laisvę, nurodymas jo teologinį pagrindą ir reikalaujamas pilnos laisvės kiekvienam asmeniui, kiekvienam žmonių bendruomenės nariui.

Iš kitos pusės krikščionis turi žinoti, kad krikščioniška laisvė visuomet pasilieka palenktą dieviškam įstatymui. Krikščioniškoji laisvė neatleidžia mūsų nuo žmogiškosios išminties reikalavimų, neatleidžia nuo atgailos, nuo klusnumo, nuo prisitaikymo prie bendruomenės tvarkos. Jau apaštalas Petras savo pirmajame laiške mus įspėjo: "Būkite laisvi, bet laisvę tenepasidaro priedanga paslėpti doriniam sugedimui. Būkite laisvi, kaip laisvi yra Dievo tarnai".

Krikščioniškas gyvenimas reikalauja tvarkos, laisvo, bet nuoširdaus klusnumo, reikalauja autoriteto, kuris saugotų Dievo apreiškimą tiesas ir jas perduotų žmonėms. Apreišktoji ir teisėto autoriteto saugomoji tiesa kaip tik ir yra giliausia tikrosios laisvės šaknis. Tai yra užtikrinęs pats Kristus sakymas: "Tiesa jus padarys laisvus".

Vliko pirmininkas, kuris buvo įkalintas

(atkelta iš 2 psl.)

1970 metais jau pradėta susirūpinti ateinančia Europos saugumo ir bendradarbiavimo konferencija (ESBK). Balandžio mėn. prezidentas Nixonas pasiūstas raštas, į kurį buvo atsakyta, kad būsimoji konferencija neturėtų patvirtinti esamą Europos suskaldymą. Artinantis Lietuvos Steigiamojo seimo 50 metų sukakčiai buvo jo nariai kreipėsi į valstybių parlamentus prašydami nepripažinti sovietinės okupacijos.

Rūpesčių Vlikui sukėlė 1970 spalio mėn. Pranas Brazinskas su sūnumi Algirdu, privertę sovietų lėktuvą juos nuskraidinti į Turkiją, o lapkričio mėn. Simas Kudirkas, bandęs nušukti nuo sovietų laivo.

Pasireiškiant tarptautinės įtampos mažėjimui (detante) susirūpinta, kad Lietuvos laisvės byla nebūtų užmiršta. 1972 m. vasario mėn. kreiptasi į Vakarų Vokietijos bundestagą ryšium su Vakarų Vokietijos ir Sovietų Sąjungos sutarties ratifikavimu, išdėstant Lietuvos poziciją, o gegužės mėn. artėjant prezidento rinkimams, kelionei į Maskvą buvo jam pasiūstas raštas, į kurį birželio mėn. gautas atsakymas, kad "Pastarosios prezidento kelionės metu nebuvo atlikta jokių žingsnių, kurie galėtų pakeisti mūsų nuostatą Baltijos valstybių prijungimo prie Sovietų Sąjungos atžvilgiu" (175 psl.).

1972 m. rugsėjo mėn. New Yorke įvyko Vliko ir kitų lietuvių organizacijų pasitarimas dėl artėjančios ESBK konferencijos. Buvo parengtas 15 puslapių memorandumas ir išsiuntinėtis konferencijai dalyvausiančioms valstybėms.

Tuo metu pradėjo okupuotoj Lietuvoje reikštis nauji pasipriešinimo būdai. Vienas jų buvo peticijų sovietų valdžiai rašymas. Pradėta leisti Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kroniką, o prezidento vizito Maskvoje metu gegužės 14 d. teatro sodely Kaune susidėjo Romas Kalanta. Apie visus šiuos įvykius informaciją užsieniui teikė Vliko leidžiama Elta ir lietuvių organizacijos.

Sustiprinti pabaltiečių bendradarbiavimui 1972 m. Valiūno iniciatyva įsteigta Pabaltiečių pasaulinė santalka (Baltic World

Council), kurios pirmininku išrinktas Valiūnas.

1973 m. buvo paminėta Vliko įsteigimo 30 metų sukaktis. Tačiau svarbiausiu Vliko rūpesčiu tapo Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija, kuri Helsinky prasidėjo liepos mėn. Buvo sudaryta bendra pabaltiečių delegacija: du estai, trys latviai ir keturi lietuviai: Vliko pirm. K. Valiūnas, LB atstovas P. Vileišis, Alto atstovas J. Genys ir Vliko darbuotoja Eglė Žilionytė. Konferencijos metu jie, sudarę grupes po 2-3 asmenis, lankė valstybių delegacijas, įteikdami įvairius raštus bei susitikdami su delegacijų diplomatais. Liepos 5 d. Valiūnas su dviem latviais buvo viešbučio kambary suomių slaptosios policijos suimti. Vėdmi iš viešbučio jie susitiko su dar laisvais Geniu ir Vileišiu, kurie spėjo apie šį įvykį pranešti Vliko ir kitų organizacijų veikėjams New Yorke, tačiau netrukus ir jie buvo suimti. Laimei, vienas policijos vedamas latvis lifte pamatė JAV valstybės sekretorių W. Rogers ir jam pasakė, kad yra suimti Amerikos piliečiai. Netrukus tardymui stebėti prisistatė JAV ambasados sekretorius. Pabaltiečių grupės Amerikoje kreipėsi į senatorius pagalbos. Valstybės sekretorius Rogers pareikalavo suimtuosius paleisti, kurie tuo tarpu buvo nugabenti į kalėjimą, kur jiems buvo atimti kaklaryšiai, diržai ir net batų

raišteliai. Suimtieji protestuodami prieš suėmimą paskelbė bado streiką, tačiau dar prieš aušrą jiems buvo pranešta, kad Amerikos piliečiai laisvi, bet jų tarpe buvo Anglijos, Kanados ir Švedijos piliečių. Todėl jie bado protesto nenutraukė, kol buvo visi paleisti.

Šis įvykis labai išgarsino Pabaltijo valstybių laisvės bylą.

1974 m. iškilo susirūpinimas Australijos vyriausybei atšaukus Pabaltijo valstybių, kaip teisinių egzistuojančių, pripažinimą. Vlikas dėl to pareiškė protestą, o pabaltiečiai subruzdavo demonstruoti. Sekančiais metais, pasikeitus ministeriui pirmininkui, šis nutarimas buvo atšauktas.

1974 m. taip pat įvyko svarbi Lietuvos laisvinimo darbo konferencija, žinoma White Plains konferencijos vardu. Joje dalyvavo Vliko, Alto, PLB, JAV LB, Kanados LB, Lietuvos laisvės komiteto ir Lietuvos diplomatų atstovai. Svarbiausias klausimas buvo bendradarbiavimas su okupuotu kraštu. Buvo pasisakyta, kad laisvojo pasaulio lietuviams tikslinga puoselėti ryšius su pavergto krašto lietuviams, vadovaujantis savo sveika nuovoka bei tautiniu sąmoningumu.

Baigiantis ESBK konferencijai Helsinky 1975 m. susirūpinta jos pasekmėmis Pabaltijo valstybėms. Tuo reikalu Chicagoje balandžio mėn. įvyko lietuvių politinių veiksmų konferencija, buvo išsiuntinėti Helsinkio konferencijos dalyviams memorandumai ir telegramos, kad nebūtų pripažintos esamos sienos.

Į baigiamąjo akto pasirašymą atvyko Valiūnas ir vienas latvis. Liepos 29 d. jie buvo sulaukyti Helsinkio aerodrome. Apie tai pranešus valstybės sekretoriui Kissingeriui ir Amerikos ambasada Helsinky po puspenktos valandos jie buvo paleisti.

Amerikos kongresui 1976 m. sudarius komisiją Europos saugumo ir bendradarbiavimo reikalams, kuri sekė Helsinkio susitarimų vykdymą, įsisteigė ir Lietuvos Helsinkio grupė, o sekančiais metais Vlikas sudarė Lietuvos žmogaus teisių komisiją, kurios pirmininkas dr. D. Krivickas gegužės mėn. Vakarų Vokietijoje dalyvavo žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo organizacijos konferencijoj ir padarė pranešimą apie žmogaus teisių pažeidimus Pabaltijo valstybėse. Apie tai Vlikas taip pat parengė memorandumą 1977 m. Belgijoje prasidėjusiai Helsinkio susitarimų vykdymo peržiūros konferencijai ir išsiuntinėjo Baigiamajį aktą pasirašiusioms valstybėms.

Tai tik keli trumpi bruožai Vliko veiklos, kuriai 12 metų vadovavo Valiūnas, šias pareigas užbaigęs 1978 m. gruodžio 10 d., o sekančiais metais sausio mėn., jį pagerbiant, išrinktas Vliko garbės pirmininku.

Juozas Vitėnas

Juozas Kęstutis Valiūnas, Tau, Lietuva, atsiminimai. Redaktorė L. Petkevičiūtė, 299 psl. Pradai, Vilnius 1996 metai, 500 egzempliorių.

Profesijos narių mitingas prie Seimo rūmų dėl privatizacijos pažeidimų Lietuvoje.

MEDEKŠA

Eugenijus Urbonas

15

Narimantas atlekė šuoliais prie žemaičių vyrų, įsakė šokti ant žirgų.

Karių būriai jojo į stepės žolę apaugusią plynaukštę už kaimo. Čia rikiavosi Lietuvos žemių vėliavos, lenkai, kryžiuočiai, moldavai ir kiti Lietuvos talkininkai. Didysis kunigaikštis skraidė priekyje ant įkaitusio žirgo, sustabdes kažką pašnekėdavo su vėliavų vadais, su karaliaus Jogailos broliu Andriumi Vingaudu ir lėkė tolyn kartu su chano Tochtamyšu.

Medekša galvojo, kaip daug priklauso nuo Didžiojo kunigaikščio Vytauto - ir ne tik mūsų metu. Vienas jo žodžių - ir jis, Medekša, atjojęs iš Žemaičių savanorių į Lietuvos kariuomenę, gali pakibti kartuvėse kaip tie totoriai Kijevo aikštėje.

Visa mokymų diena buvo nerami. Tik vakare Narimantas prasiarė, jog pavyko perkelti kunigaikštį dėl bausmės žemaičių raiteliui Medekšai - įtikino Narimantas kunigaikštį, kad mergaitės garbė gynės žemaitis, kas kad ji ne lietuvė, čia visur Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, ir atvykę lenkai negali savivaliauti, skriausti Lietuvai priklausančios Kijevo žemės žmonių. Valdovas pasakęs:

- Gerai, patikėsiu tavim. Narimantai. Tegu jis mūsų išperka savo kalte.

Rugpjūčio penktąją Lietuvos Didžiojo kunigaikščio Vytauto kariuomenė jau skleidėsi Vorsklos paupiais. Per atplukdytus iš aukštupio tiltus kėlėsi gurguolės, kryžiuočių patrankos. Popiet ant putoto žirgo atsuoliavo Jomantas su Smolensko raitelių būriu - ir tiesiai pas Vytautą, kuris stebėjo kariuomenės kėlimą per Vorskla. Greitai per visas vėliavas nuvilnijo žinia, kurios visi laukė, bet vis dėlto ji sudirgino vyrus. Jomanto žvalgai stepėje už Vorsklos susidūrė su totoriais. Niekas nieko tikro nežinojo, bet visi įsitempė, prtillo juokai.

Narimantas atjojęs paaikšino žemaičių vyrams - didelė totorių kariuomenė laukia daubose prie bevardžio upeliūkščio. Smolensko

vyrų vos nepateko į pasalą - išgelbėjo eiklūs žirgai. Kiek totorių - ir pats Jomantas nežino. Tariasi kažką su Didžiuoju kunigaikščiu.

Rytojaus dieną per pačius pietus į Lietuvos kariuomenės stovyklą atėjo totorių pasiuntiniai, lydimi Jomanto vyrų.

Kunigaikštis liepė pakviesti brolių Žygimantą, Jogailos brolius, Spytką, Melštynskį, Kryžiuočių komturą Markvardą fon Zalbachą.

Palapinėje prasidėjo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir totorių kariuomenės pasiuntinių derybos. Kunigaikštis davė ženklą pakviesti totorių pasiuntinius. Trys vyrai nušoko nuo žirgų, permetę pavardžius saugoti likusiems lauke raiteliams. Totorių pasiuntinys, liesas žilabarzdžio karys, kartu su dviem jaunais vyrais žemai nusilenkė Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui, prie jo kojų padėjo tris lenktus žvilgančius kardus ir, pasisukęs į šali, sustojo. Kunigaikštis atsigrėžė į vertėją, išmokusį lietuviškai ištikimą chano Tochtamyšo kari:

- Padėkokite už dovanas, paklauskite, iš kur jie, ko jie nori.

- Šviesiausias kunigaikšti! Galingasis mūsų chanas, Volgos, Dono, Krymo ir visos Rusijos žemių valdovas Timur-Kutliukas siunčia jums dovanų, atvežtų iš tolimo krašto, iš Damasko plieno nukaltus kardus. Sako, tegul kaujasi kunigaikštis ir jo broliai su tikrais priešais. Galingasis mūsų chanas klausia, kodėl šviesiausias Lietuvos valdovas žygiuoja į mūsų žemę - jau keleri metai totorių kariai Lietuvos ribų neperžengė, jūsų žmonių kraujo neliejo.

Vytautas mąstė ir žiūrėjo į sustojusius totorių pasiuntinius. Pagaliau prabilo, lėtai tardamas žodžius, sustodamas po kiekvieno sakinio, kad išverstų totoriams ir kad tie gerai įsidėmėtų:

- Aukščiausiasis Viešpats, mūsų žemių Dievas, suteikė man valdžią visoms šioms žemėms. Teisingumas turi viešpatauti šitame krašte. Nuskriaudę chanas tikrąją valdovą chaną Tochtamyšą, išvarė jį ir jo šeimyną iš savo žemės. Jam priklauso Odos sostas ir visi žmonės, žemės ir turtai. Praneškite savo chanui, tegu paklūsta mano valiai, tegu išpažįsta mano valdžią, tegu prisipažįsta mano sūnumi ar tarnu, ar vergu. Tegu moka kasmet duoklę Lietuvos valdovui, tada neliesime kraujo, nežudysime jūsų žmonių.

Pasiuntiniai vėl žemai nusilenkė kunigaikščiui:

- Pranešime apie tai skaisčiausiajam mūsų chanui, galingiausiajam pasaulio valdovui. Laukiame rytoj jūsų pasiuntinių pas šviesiausiajį mūsų chaną.

- Neslūsime pas jūsų apsišaukėlių chaną garbingų savo didikų.

Praneškite rytoj iki pietų, ar bus įvykdyti Aukščiausiojo Dievo apreiškimo mūsų reikalavimai.

Rytojaus dieną, dar saulei kylant per padūmavusį dangų aukštyn, vėl pasirodė totorių chano Timur-Kutliuko pasiuntiniai. Žemai lenkdamiesi, Didžiajam kunigaikščiui Vytautui įteikė brangią dovaną - auksu lieta diržą ir totorių chano vardą kreipėsi į Lietuvos valdovą:

- Mūsų galingasis valdovas Timūras sutinka iš savo žemių surinkti duoklę Lietuvos šviesiausiajam kunigaikščiui, pripažinti vyresniųjų, nes ir amžiumi jūs vyresnis, bet prašo netrikdyti mūsų santaikos ir ramybės - tegu atiduoda mūsų chano globai ir mielaširdingo Mahometo teismui chaną Tochtamyšą ir jo žmones... - žemai lenkėsi žilabarzdžio totorių pasiuntinys, ir negalėjai suprasti, ar žeminasi ir bijo, ar pašalūniškai šypsosi. Vytautas suraukė kaktą ir ramiai, bet įakmiai prabilo:

- Tikrais totorių žemių valdovas chanas Tochtamyšas - mano svečias, pats paprašęs mūsų Didžiosios valstybės globos. Praneškite: Lietuvos kunigaikštis nelaužo duoto žodžio. Ir dar pridėkite - tegu jūsų chanas, pripažindamas mūsų Didžiosios valstybės viršenybę, atmuša mano veidą totorių valstybės piniguose. Toks mūsų reikalavimas.

Vėl totorių pasiuntiniai išėjo tartis į chano Timur-Kutliuko stovyklą. Matydami, kad totorių chanas dovanomis ir pinigais nori atsipirkti, Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas vis didino reikalavimus totoriams. Gal be kraujo praliejimo pasiduos totorių žemės jo globai, prisijungs prie Lietuvos, o tada bus galima derėtis dėl Maskvos žemių perdavimo Lietuvai. Tegu chanas Timur-Kutliukas pažadą tokį duoda kaip Tochtamyšas. Bet tai neįtikėtina... Reikės, matyt, sukryžiuoti kalavijus su totorių kardais. Atlaikys vyrai totorių spaudimą, patrankom išsklaidysim jų kariuomenę, tada paimsim jėgą jų žemę, miestus, turtą. Valdovą Tochtamyšą gražinsim į sostą, klausys jis Lietuvos... Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas liepė švitrigailai sukviesti į karo tarybą visus vėliavų vadus - tegul visi vyrai sprendžia, kad tvirčiau būtų, kad kovos todeskimu visi užsidedgtų. Paties kunigaikščio mintis aiški - mūsų. Argi dėl dovanų ir siūlomų duoklės galima atsisakyti didelio tikslo - palenkti savo valiai Pavolgio ir Krymo totorius. Dabar, kai tokia galinga jo armija jau čia, prie Vorsklos, kai jam talkininkauja ir kryžiuočiai, ir lenkai,

(nukelta į 4 psl.)

Didžiosios Britanijos premjeras John Major gegužės 2 d. pareiškė atsistatydinsiantis iš konservatorių vadovo pareigų po to, kai jo partija patyrė didelį pralaimėjimą parlamento rinkimuose. "Kai nusileidžia uždanga, laikas lipti nuo scenos", sakė J. Major žurnalistams, išvykdamas iš savo rezidencijos Downing Street į Buckinghamo rūmus, kur turėjo išeiti karalienė Elizabeth raštą dėl savo atsistatydinimo iš premjero posto.

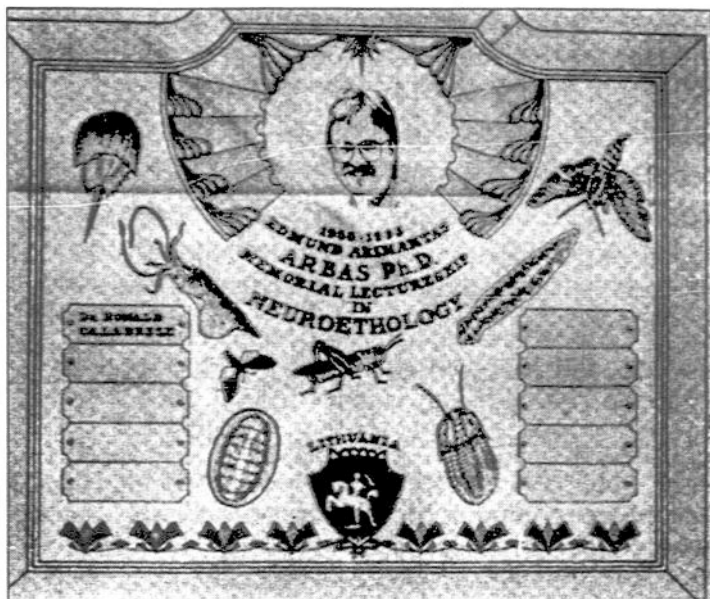
1996 metais žuvo žymiai mažiau žurnalistų, tačiau reporterio profesija daugelyje pasaulio vietų tebėra pavojinga, praneša spaudos priežiūros organizacija "Žurnalistai be sienų" (ŽBS) ("Reporters sans Frontières"). "Nepaisant kai kurių gerų žinių, 1996-ieji istorijoje greičiausiai nebus pripažinti kaip puikūs metai spaudos laisvei", sakoma ŽBS metiniame pranešime, kuris paskelbtas tarptautinės spaudos laisvės dienos, gegužės 3-osios proga. "Iš viso 28 žurnalistai sumokėjo gyvybę už drąsą, nušviečiant neleistiną valdžios elgseną", sakoma pranešime. Anot jo, dar 20-ies žurnalistų mirtis tiriama. Dar 64 žurnalistai šių metų sausio pirmą dieną buvo laikomi dingusiais ir 93 kalinami. 1996-aisiais pasaulyje buvo suimta šimtai žurnalistų.

Rusija netaikys savo raketų į Baltijos valstybes, jei jos įstos į NATO, grasina Rusijos valstybės dūmos saugumo komiteto pirmininkas Viktor Iliuchin. Interviu rusų kalba Latvijoje leidžiamam laikraščiui "Panorama Latvii" parlamentaras pareiškė, kad "ekonominiai, prekybiniai ir geros kaimynystės santykiai su šiomis šalimis greičiausiai komplikuosiusi". Pasak jo, jei Baltijos šalis įstos į NATO, Rusija imsis "atsakomųjų veiksmų" aljanso bazių išdėstymą prie savo sienų.

Atidengta memorialinė lenta

1995 m. birželio 18 d. Meksikoje, jūros prieklaukoje, tragiškai žuvusio dr. Edmundo Arimo, Arizonos valstybinio universiteto neurobiologijos profesoriaus ir Fiziologijos tyrimų laboratorijos vedėjo, atminimui atidengta memorialinė lenta, kuri yra ARL Neurobiologijos bibliotekoje, Arizonos universitete.

Memorialinės lentos projekta paruošė Arimanto tėvas arch. Edmundas Arbas-Arbačiauskas.

Paminklinė lenta dr. Edmundui Arimantui Arbui Arizonos universiteto bibliotekoje.

Lietuvoje mokyklų daugėja, bet jas lankančių mažėja

Statistikos departamento duomenimis, pernai Lietuvoje buvo 2561 švietimo įstaiga. Jų skaičius per metus padidėjo dešimčia, pusė mokyklų pastatyta kaimo vietovėse. Padaugėjo ir gimnazijų: dabar jų yra 25, o praėjusiais mokslo metais buvo tik 14.

Tačiau statistika liudija, kad per vienus mokslo metus dėl įvairių priežasčių švietimo įstaigas anksčiau nustatytą laiką palieka 7 tūkstančiai bendrojo lavinimo ir per 4 tūkstančiai profesinių mokyklų moksleivių, taip pat 2,6 tūkstančio aukš-

tesniųjų ir 3 tūkstančiai aukštųjų mokyklų studentų.

Pernai įvairias švietimo įstaigas lankė apie 70% 7-24 metų amžiaus gyventojų. Pradinių klasių auklėtiniai sudarė 33% visų besimokančiųjų, o 37% - 5-9 klasių moksleiviai. 10-12 bendrojo lavinimo mokyklų klases ir profesinio vidurinio mokymo įstaigas lankė 18% visų besimokančiųjų, aukštesniojo ir aukštojo mokslo siekė 12%.

Praėjusių metų rudenį mokyklų nelankė 24 tūkstančiai nepilnamečiai.

ELTA

Diagnozuotas 60-as Lietuvos pilietis, užsikrėtęs HIV

Klaipėda, kovo 27 d. Lietuvoje prieš kelias dienas diagnozuotas 60-sis žmogus, užsikrėtęs HIV, yra klaipėdietis. Tokią informaciją kovo 26 Klaipėdos vaikų ligoninėje vykusioje konferencijoje "HIV diagnostika ir profilaktika" pateikė Respublikos AIDS centro gydytoja Julija Rakickienė.

Tai 34-sis klaipėdietis, užsikrėtęs šiuo virusu. Šis dar 20

metų neturintis vaikinai jau kuri laiką vartoja narkotikus. Į Klaipėdos visuomenės sveikatos centrą jis buvo pristatytas policijos pareigūnų, kurie jį sulaukė už chuliganizmą.

Iš 34 klaipėdiečių, užsikrėtusių HIV, dvi yra moterys. Vienai jų, devyniolikmečiai narkomane, virusas diagnozuotas vasario pabaigoje.

Birštone bus statomas paminklas Vytautui Didžiajam

Birštono savivaldybė sumanė statyti paminklą Vytautui Didžiajam. 2000 metais sukaks 650 metų nuo Vytauto Didžiojo gimimo ir 570 metų nuo jo mirties. 4.5 m aukščio sėdinčio ant žirgo Vytauto paminklas bus iškalts iš raudonojo granito ir stovės Nemuno pakrantėje, šalia Vytauto kalno. Paminklo autorius - skulptorius Gediminas Jokūbonis. Vytauto laikais ant Vytauto kalno stovėjo medinė pilis. Po Žalgirio mūšio ji buvo paversta Vytauto medžioklės dvaru. Vytautas Birštone tvarkė valstybės reikalus, priiminėjo svečius, ilsėjosi ir medžiojo. Birštono savivaldybė kviečia visus paremti šį jos sumanymą. R

Lietuvos Teisėjų mokymo centrui Jungtinių Tautų vystymo programa žada skirti didelę finansinę paramą.

Jungtinių Tautų koordinatorių Lietuvoje Cornelis Kleinas ir teisingumo ministras Vytautas Pakalniškis pasirašė sutartį, kuria JT vystymo programa numato šiam centrui skirti 200 tūkst. JAV dolerių. Didžiąją dalį - 150 tūkst. dolerių - suteiks Suomijos vyriausybė.

Teisėjų skaičius per pastaruosius šešerius metus išaugo nuo

Pasak J. Rakickienės, užsikrėtusiųjų HIV amžius siekia nuo 13 iki 40 metų.

Iš 60 Lietuvoje užsikrėtusiųjų HIV, 12 yra intraveniniai narkomanai. Dauguma jų yra paaugliai.

Respublikinio AIDS centro duomenimis, per pirmąjį šių metų ketvirtį šalyje nustatyti 8 žmonės, turintys AIDS virusą.

Pasak gydytojos J. Rakickienės, didelę grėsmę klaipėdiečiams kelia Kaliningrado srities gyventojai. Iš 1 mln. Kaliningrado srities gyventojų virš tūkstančio yra užsikrėtusiųjų HIV.

Per 17 metų AIDS pasaulyje užsikrėtė per 30 mln. žmonių, iš jų 2,6 mln. - vaikai. 5 mln. užsikrėtusiųjų jau yra mirę. BNS

TIK DARBININKE

Jūs galite rasti naujausių žinių iš Lietuvos ir viso pasaulio.

Vilniaus arkikatedros klebonas monsinjoras Kazimieras Vasiliauskas atšventė 75 metų jubiliejų. Sveikiname.

Teisėjų mokymo centras gaus svarią finansinę paramą iš užsienio

180 iki 500. Kovo 27 dieną Lietuvos Teisingumo ministerijos, Aukščiausiojo teismo, teisėjų asociacijos, Amerikos teisininkų asociacijos CEELI, Atviros Lietuvos fondo ir Jungtinių Tautų vystymo programos pastangomis buvo įsteigtas Lietuvos teisėjų mokymo centras.

Centras organizuos teisėjų ir kitų teismo darbuotojų kvalifikacijos kėlimą - organizuos teismų veiklos mokslinius tiriamuosius darbus bei teismų praktikos analizę, leis teisės žurnalus bei kitą literatūrą, mokys užsienio kalbų ir darbo kompiuteriu pagrindu. BNS

Kauno kalbininkai imasi savos "žiaurios akcijos"

Valstybinės kalbos kontrolės tarnyba balandžio 17 d. per spaudą išpėjo 46 miesto mikroautobusų firmų savininkus dėl netaisyklų rašomų maršrutų pavadinimų.

Kaip BNS korespondentui sakė kalbos kontrolės tarnybos vedėja Vida Jurkienė, nors firmų savininkai apie taisyklą maršrutų teksto rašymą ant mikroautobusų jau buvo supažindinti dar rudenį, tačiau dar ir šiandien lieka neišaiškinta daug kalbos klaidų. BNS

"Akis bado užrašai Milikonys, Žemalių g., Kaniukai, Voškonis, o vietovardžio, parašyto ant 16-ojo maršruto taksi, nėra ne tik Kaune, bet ir visoje Lietuvoje - tai Juodelynė", pastebi Valstybinės kalbos kontrolės tarnyba. Nuo gegužės 1 d. pradėti tikrinti miesto važiuojančių mikroautobusų maršrutų pavadinimai, ir suradus pažeidimų, firmų savininkams bus skiriama tūkstančio litų bauda arba atimama licenzija verstis keleivių vežimu. BNS

Nauja tai gerai pamiršta sena

Telšių rajone Rainių kaime įsikūrė firma, kuri stato namus iš žalių tekintų eglių rastų. Tai nėra nauja, tačiau gerai pamiršta sena. Sovietmečiu Lietuvoje

buvo pastatyta nemažai prabangių vilų bei sodo nemelių iš vieno pjovimo rastų, kurie paskui būdavo apkalami dailylentėmis. (nukelta į 7 psl.)

MEDEKŠA

(atkelta iš 3 psl.)

kai susirinko visų Lietuvai priklausančių rusų žemių kariai, vedami jo paskirtų ištikimų vietininkų, - argi dabar galima išsigąsti ir gėdingai grįžti atgal?..

Pavakary Jomanto žvalgai pranešė, kad atėjo nauji totorių būriai. Vytautas liepė pakviesti pačius artimiausius kunigaikščius: brolį Žygimantą, Švitrigailą, Andrių Vingaudą, Dimitrą Kaributą, Joną Alšėniškį, žvalgybos vadą Jomantą, savo rūmų maršalką Čepurną.

Rytoj karo taryboje spėsime mūsų. Noriu, kad turėtume tvirtą žodį. Iš dalinių gaunu žinias - savaitę čia stovyklaujam, vyrai jau pavargo nuo laukimo.

- Šitaip dėsiant ir pašaras, maistas pasibaigs, - pridūrė Žygimantas. - Tegul Jomantas pasako, kiek ten jų, - paprašė Andrius Vingaudas.

Tik nuo žirgo nušokęs Jomantas giliai alsavo ir uždusdamas paaiškino:

- Šiandien po pietų pasirodė nauji būriai. Stepė dulka, ižiūrėti sunku. Daugybė jų ten.

Visi ilgokai tylėjo.

Jonas Alšėniškis suabejojo:

- O gal sutarkim su jais - siūlo duokle, paklusnumą...

- Senas mano kovų drauge, ar širdis tavo dreba, ar ranka pasilpo?

Visi pajuto, kad kunigaikštis nesitrauks - žūtbutinė kova nusprendta dar rengiant žygi.

Kunigaikštis pasisuko į Čepurną:

- Pranešk komturui, tegu patrankas paruošia. Vingaudai, rytoj rytą pradėk rikiuoti karo vežimus.

Vėlai vakare stovykloje pasirodė trys mirtinai išvargę lenkų raiteliai - pranešė Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui ir Krokuvos vaivada Spytyka Melštynskui liūdna žinia - karalienė Jadvyga pagimdė karaliui dukrą, bet kūdikis mirė. O po keturių dienų mirė ir Lenkijos karalienė Jadvyga.

Išaušo 1399-ųjų rugpjūčio 12-oji.

Rytą dar prieš karo tarybą totorių pasiuntiniai perdavė Didžiajam Lietuvos kunigaikščiui Vytautui atvykusį naujų totorių pajėgų vado emiro Edigėjaus žodžius:

"Garsusis Lietuvos valdove! Teisingai tave mano chanas pripažino viešpačiu, tu už jį senesnis, bet esi jaunesnis už mane, todėl pripažink mano viršenybę ir mano, emiro Edigėjaus, kaip amžiumi vyresnio, veida atžymėk Lietuvos piniguose".

Tai buvo akibrokštas - Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas išsileidė. Buvo girdėjęs apie totorių karvedį Edigėjų, bet chanas Timur-Kutliukas valdo kraštą - jis viską sprendžia, o ne Edigėjus...

Didelis būrys vyrų susirinko į karo tarybą - be Didžiojo Lietuvos kunigaikščio artimųjų, čia buvo ir kryžiuočių komturas Markvardas fon Zalbachas, lenkų raitelių vadas Spytyka Melštynskis, bajoras Ščiukovskis, Smolensko kunigaikštis Glebas Svetoslavovičius, Kijevo Ivanas Borisovičius, Mykolas iš Drucko, Dimitras iš Volynės ir daug kitų garsių Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės vyrų.

Smolensko kunigaikštis Glebas ir Kijevo Ivanas Borisovičius abejojo - ar tokia nesuskaičiuojama galybė totorių pavyks įveikti. Juos palaikė ir Starodubo Kaributas Dimitras. Didysis Lietuvos kunigaikštis Vytautas dėjosio abejingas - pasakė, kai siūlė totorių chanas, ką pranešė žvalgai. Apie totorių emiro žodžius nutylėjo, pasakė tik tada, kai vyrai ėmė karščiuotis ir ginti kiekvienas savo nuomonę. Pakiršino tada Lietuvos karių savimeile, šokosi ir lenkų bajoras Ščiukovskis:

- Didysis Lietuvos kunigaikštis! Ponai bajorai! Nedrįskime daryti gėdos Lenkijos karūnai! Jei pasilgote savo jaunų žmonių, grįžkite! Gėdą užsitrauksite. O mums, jauniems vyrams, leiskite garbingai mirti ir išblaškyti tuos netikėlių būrius.

Prisidėjo ir Lietuvos didikai - Trakų, Kauno, Ašmenos, Lydos kariuomenių vadai. Kautis! Kokios gali būti derybos su laukiniais šuniaburniais. Kol neiškašosim tos šunų veislės, ramybės Lietuvoje nebus!

Išsiskirstė vadai, pasiryžę kautynėms - rytmetį tegu sutratės karo būgnai. O dabar pats Didysis kunigaikštis šoko ant žirgo ir su vėliavų vadais išėjo apžiūrėti vietos, kur rytoj rikiuos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kariuomenė.

Po pietų negailestingai kepino saulė. Medekša prie Vorsklos nusivėdė bėrį pagirdyti. Nuėmė balną, leido žirgui įbristi į vandenį.

Šis kaip visada pakrapštė koją, suparpė į vandenį rausvom šnervėm; ir Medekšai pasirodė, kad gerdamas žiūri į jį.

- Na, ko tu baiminies, vanduo švarus. Gerk, karšta, atsigausi, - šnekino žirgą.

Medekša atsiseigė diržą, nusivilko viršutinius kareivio drabužius ir, įbridęs į vandenį, apsiliejo sprandą, nusiprausė veidą, nusidrėkino krūtinę - maudytis po vieną buvo uždrausta, nes užvakar nuskendo kunigaikščio apsaugos būrio karaimų raitelis.

Išlipęs krante išskėtė rankas prieš saulę, pasukiojo raumeningus pečius - greit nudžiuvo vandens lašai. Skubiai apsiėmė - dar pamatys kas, pagalvos, kad maudosi. Uždėjęs balną, glostė bėrio kaklą, pirštais perbraukė šiurkščius žirgo karčius. Pasisukęs į Medekšą, bėris gugeną, lyg norėdamas ką pasakyti.

- Ooo... Kada mes būsim namie, Plaušiniuos, - glostydamas žirgo šnerves kalbino raitelis, o bėris šiurkščiomis lūpomis stengėsi paliesti Medekšos delną.

Žirgo meilumas ir upės vanduo kiek apramino Medekšą. Nors ir stengėsi tramdytis, jautė įtampą - Narimantas, grįžęs iš karo tarybos, pranešė vyrams ruošti rytdienos kautynėms. Įkyriai lindo mintys apie namus, Luotė, kažkur nutolo visas žygio sunkumas. "Rytoj žemaičiai vyrai pasirodys, ką gali!" - bandė juokauti Skirmantas, bet kitų juokas neėmė. Rytoj lemiama diena - visų nė minutei nepaliko ta mintis.

Pamažu vedėsi bėrį paskui save Medekšą, kai prie stovyklos išgirdo gaudžiant ragą - pavojaus signalą.

Narimantas su kovos šarvais jau buvo ant žirgo. Įkaitintas jo juodis tūpėsi ant užpakalinių kojų, ir Narimantas balne tiesiog stovėjo stačias.

- Vyrai, meskit į krūvą nereikalingus daiktus. Rytoj pasiimsit. Suveržkit balnus! Šalmus, ietis, kalavijus - greičiau! Žvalgai pranešė - totoriai jau atėjo.

Medekša greitai suveržė balno diržus, nuo gugos atrišo maišelį su šarvais - žiediniais marškiniais, užsitempė ant kareiviškų drabužių. Gyrėsi, jau karine apranga, ragino skubėti. Skirmantas, Kaltenis jau irgi sėdėjo balne, šalia kiti žemaičių raiteliai.

- Vyrai, paskui mane! - šūktelėjo Narimantas, ir žemaičių dalinys nušiuoliavo į besirikiuojančios kariuomenės dešinį flangą, kuriame turėjo būti Didžiojo kunigaikščio vadavietė. (Bus daugiau)

Kelionės įspūdžiai

Europos kelyje

Vytautas Berenis

"Dabar lenkai neprapuolė, kol žemaičiai gyvi", - tokie Lietuvos Seimo pirmininko prof. Vytauto Landsbergio žodžiai iš XIX a. lietuvių sukilėlių dainos sukėlė audringas Lenkijos Seimo narių ovacijas. Savo kalboje prof. V. Landsbergis pažymėjo, kad abi valstybės, sprendamos savo problemas, turi būti kartu - remti viena kitos ekonominių ir politinių interesų siekimus. Tokiu būdu dabartiniu metu užverčiamas istorinis ir politinis abiejų tautų priešiško ir nepasitikėjimo puslapis. Kai kam nepavyko padaryti iš lenko ir lietuvio "turko" ir "graiko". Savaime suprantama, "situacija" sąlygojo Lietuvos nenoras būti "pilkojoje zonoje", tačiau ne kiek ne mažesnį vaidmenį suvaidino kai kurių lenkų ir lietuvių politikų inteligentų blaivus protas. Akivaizdu, kad Lietuvai, skirtingai nuo Čekijos, Lenkijos ir Vengrijos, netapus NATO nare, jos ateitis, kaip

įspūdžiais apie Krokuva.

Iki 1596 m., kai Lenkijos-Lietuvos valstybės sostinė tapo Varšuva, šis miestas buvo valstybės centru. Vavelio pilis mena žilą Lietuvos senovę. Pilies viduje daug bareljėfų su Vyčiu, čia palaidotas Jogaila. Jo vardu pavadintas ir Krokuvos universitetas, kuriame lenkų studentai gali mokytis lietuvių kalbos. Miestas stebėtinai primena Vilnių: siauros senamiesčio gatvės, gausūs studentų ir turistų būriai, laisvosios rinkos sunkumai gaivališkai sukuria palyginimų asociacijas. Reikia pažymėti, kad Vilniaus parduotuvių vitrinose žymiai turtingesnės ir pasižymi išraiškingesniu dizainu. Kainos daug mažesnės. Lenkai žymiai gyvensni už lietuvius, mėgsta diskutuoti ir mielai žiūri į lietuvius (bent man neteko patirti jokių antilietuviškų nuotaikų). Tiesa, reikia priminti, kad Krokuva nuo XIX a. pradžios priklausė Austrijos imperijai, kuri, skirtingai nuo Rusijos, vykdė gana tais laikais

domėjimas liudija apie normalaus gyvenimo pradmenis, kurių, taikant tokio pobūdžio analogiją, dar pasigendu Vilniuje.

XIX a. pabaigoje Krokuva tapo trumpalaikiu lietuvių kultūrinio gyvenimo centru. Čia buvo išspausdinti keli darbai iš lietuvių kalbotyros, pasirodė pirmas lietuviškas literatūrinis almanachas "Gabija", šiame mieste laikiną prieglobstį rado nuo rusų žandarų besislapstantys lietuvių nacionalinio judėjimo veikėjai. Beje, man lankantis Krokuvoje, veikė lietuvių dailininkų grafikos paroda. Lenkų jaunimas su pasididžiavimu kalbėjo, kaip 1991 m. sausio mėn. jų organizacijos surengė protesto demonstraciją prie Sovietų Sąjungos atstovybės Krokuvoje. Atstovybė buvo apmėtyta akmenimis, skanduojantys "žudikai, žudikai!" demonstrantai buvo tramdomi policijos.

Krokuvoje galima sutikti studijuojantį jaunimą iš Lietuvos. Per velykines moksleivių atostogas po senamiesčio gatves vaikšto didelės moksleivių grupės iš Lietuvos, nes kelionės čia nebrangios ir prieinamos vidutiniškai pajamas turinčiai lietuviškai še-

Rolandas Rastauskas

Miestas, kuriam gražinu
skolą kraujo daiktai,
grimzantis pamažu
į bedugnę, rytai

virpa it kristale
ledlaužio atspindys.
Šaukia, rodos, šalia.
Plyšta, rodos, širdis.

Tik paskutinės klaidos
kūnas neištaisys.
Perkantis mus parduos
arba iškeis į vinis,

žydinčias delnuose
vakar ir visada
einantiems ta puse,
tapusia visata.

atliktas,

sukėlė audrą publikos plojimui. Pereito šimtmečio kostiumai (Elizabeth Novak) buvo lengvi ir spalvingi. Ypač publiką žavėjo scenovaizdis (Charles Caldwell) bei jo apšvietimas (Roger Meeker). Priešaky - išlankius, lieknų skroblių prancūziško stiliaus parkas, už jo - erdvus, platus tvenkinys, pačioje scenos gilumoje - dideli karališki rūmai, kurių languose "naktimis" sušvisdavo žiburiai. Ak, tarp medžių viršūnių naktimis mėgavosi ir pilnas mėnuo (kaip gi kitaip, kai viskas kvėpuoja romantika?!...).

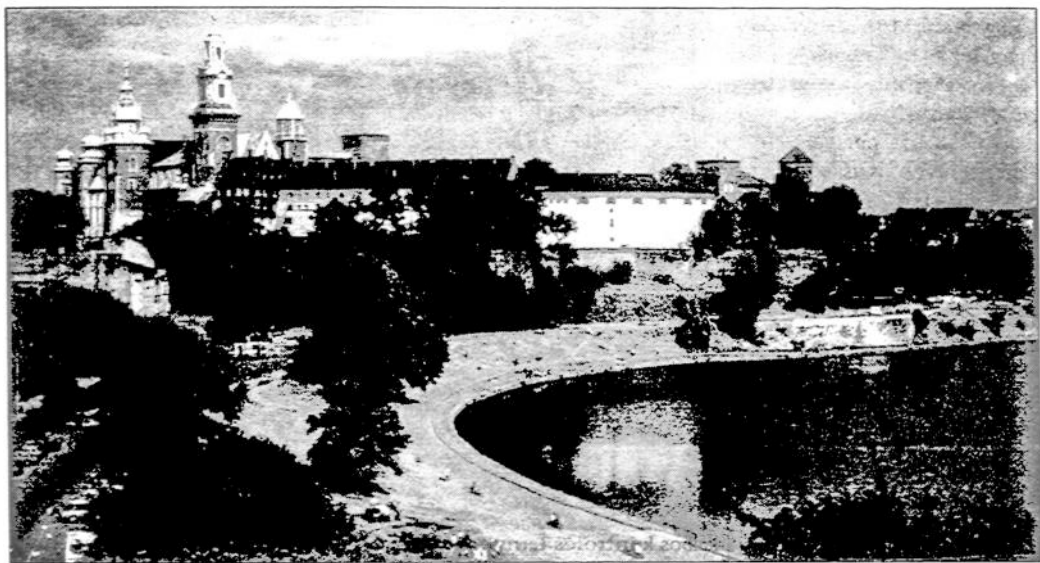
Ši komedija repertuare liks iki liepos 27-tos.

"Lady Frederick" - vienas iš daugelio anglų klasiko W. Somerset Maugham'o (1874-1965) veikalų, ASF pastatytas mažajame Octagon'o teatre, kuriame nėra scenos, aktoriai vaidina atviroje arenoje, iš trijų pusių supamoj "į padanges" kylančių eilių kėdžių. Tai miniu duodamas skaitytojų supratimui, koks artimas čia publikos kontaktas su aktoriais ir, išvaizduojant, kaip sunku ranka pasiekiamiems aktoriams vaidinti.

Prieš žiūrovo akis - ištaigingas Monte Carlo viešbučio buduaras, su lengvais šviesių spalvų bal-

samajum ir publikos kvatojimui persunktas spektaklis dar sustirteja, kai savo jauniausiam garbintojui ponai Frederick kitą dieną duoda atsakymą, kuris užtrunka pusę trečiojo veiksmo ir publiką juokina iki ašarų. Koks atsakymas, nepasakosiu, kad spektaklį norintiems lankyti palikčiau paslaptį. Visi aktoriai, kurių pavardės įrašiau skliaustuose ir dar keli nesuminėti (iš viso, su statistais, buvo 13), vaidino nuostabiai gerai. Toks buvo ansambliskumas, vientisumas, be jokių ištesimų, svarbiais paverčiant kiekvieną veikalo momentą. Be abejo, Greta Lambert, tikroji ASF diva, visą laiką buvo žiūrovų mylimoji. Iš vyrų aktorių, be abejonės, ilgai mūsų atminty liks jaunuoliško veido Ryan Osmond. Drąsiai galiu spėti, kad, jeigu jis teatro nepaliks, su laiku jo laukia ir Hamletas, ir karaliaus Lyro vaidmenys; vaidmenys, apie kuriuos svajoja kiekvienas ambicingas aktorius. Šio veikalo premjera įvyko balandžio 1; jis repertuare liks iki liepos 27 d. Visiems, kas turi planą ASF lankyti, patariu "Lady Frederick" būtinai pamatyti!

Šiuo metu ASF abiejuose teatruose (Festivalio ir Octagono)

Krokuva. Vavelio pilis.

ir priklausomumo nuo išorinių jėgų lygis, tampa miglota ir neapibrėžiama. Todėl Lietuva, jausdama ir matydama iracionalius politinius procesus kaimyninėje Baltarusijoje, privalo orientuotis į tas kaimynines šalis, kurios supranta dviprasmišką Lietuvos padėtį ir neatsisako jai padėti. Beveik kas dieną turėdamas galimybę stebėti per TV autoritarinio Baltarusijos prezidento A. Lukašenkos milicijos susidorojimus su demonstrantais, negali nesusimąstyti apie gana trapią Lietuvos geopolitinę padėtį. O Kaliningrado sritis?

Bet užtenka kalbėti apie politiką, kurios mirgantys pustoniai nėra matomi paprastam mirtinajam. Geriau pasidalinsiu savo

liberalią nacionalinę politiką. Mieste jaučiama vokiškos kultūros dvasia. Krokuvai pavyko išvengti nacių parengto miesto sunaikinimo plano, todėl, skirtingai nuo Varšuvos, architektūra čia autentiška. Mane labai nustebino kroviečių domėjimasis savo istorija. Miesto muziejų parodos yra gausiai lankomos visa šeima. Radęs laisvo laiko atitrūkti nuo darbo archyvuose aplankiau dailės muziejų, vykiančią parodą "Amžius pabaiga - lenkų modernizmas 1890-1914 m.", kurios centrinė figūra "Čiurlioniškojo" likimo menininkas Stanisław Wyspiański. Paroda labai gausiai lankoma: prie rūbinės tenka praleisti beveik pusvalandį. Toks susi-

mai.

Turiu pažymėti, kad tarp Krokuvos inteligentų - profesorų, žurnalistų, menininkų - labai populiarius Lietuvos Seimo pirmininkas prof. Vytautas Landsbergis. Jo seni moksliniai ryšiai su akademine slauksniais, puikus lenkų kalbos išmanymas, griežta politinė laikysena Rusijos atžvilgiu užtikrina jam lenkų simpatijas. Beje, rudenį lenkai taip pat rinks naują Seimą ir laukia popiežiaus vizito į savo gimtąjį miestą.

Kelionė iš Krokuvos į Vilnių sausumos keliu trunka 12 valandų. Matyt, netrukus Lenkija taps nauja NATO nare. Noriu tikėti, kad tada kelionės laikas dar labiau sutrumpėtų.

ASF aplankius: pastabos apie dvi klasikų komedijas

Alfonsas Nakas

Aštuoni Sunny Hills, FL, lietuviai 1997 m. balandžio 12 dieną praleidome Alabamos Šekspyro Festivalyje (ASF), Montgomery, AL, mieste. Matėme William'o Shakespeare komediją "Tuščios meilės pastangos" (Love's Labour's Lost) ir W. Somerset'o Maugham "Ponia Frederick" ("Lady Frederick"). Čia keletas "karštų" abiejų spektaklių įspūdžių.

"Love's Labour's Lost" pastatyta erdvioje Festivalio teatro scenoje. Tai romantiška, žaisminga didžiojo Bardo komedijėlė, ant rasis iš žinomų 37 jo scenos veikalų. Viengungis Navarrės karalius (Steven David Martin) bei trys jo draugai - Longaville (Anthony Lamont), Berowne (John G. Preston) ir Dumaine (Timothy McCracken) nutaria trejus metus pašvęsti studijoms, atsisakę lėbavimo ir ypač moterų draugystės. Vos sutartį pasirašius ir studentiška apsirengus, su diplomatine misija atvyksta Prancūzijos karalaitė (Moni-

ca Bell) ir trys palydovės: Maria (Camille Troy), Katherine (Anne Newhall), Rosaline (Laura McCord). Greit keturi "studentai"

baigus.

Spektaklio pradžia nuoboduoka, per ilgai terliojantis studijoms sutartį ruošiant. Režisierius

Scena iš W. Shakespeare komedijos "Tuščios meilės pastangos" (Love's Labour's Lost).

netenka galvų, bet happy ending dar teks palaukti: atėjus žinioms apie Prancūzijos karaliaus mirtį skelbiamas vienerių metų gedulas ir karalaitė su draugėmis išvyksta, palikdamos vėjavaišiams viltį susitikti gedului pasi-

Jacques Cartier galėjo dalį gražybės išmesti. Veiksmas ponia Frederick netekęs gimnazistai-kauno veido, bet ambicingas, savim pasitikintis markizas Mereston (Ryan Osmond). Jisai, motinai markizei Mereston (Jill Tanner) protestuojant, ponai Frederick viešai pasipėrė. Jau ir taip

Spektaklio "Lady Frederick" pagrindiniai atlikėjai.

dais, sietytais, priekinėje sienoje fantastišku vitražu (režisieriaus Nagle Jackson ir scenovaizdžio kūrėjo Bill Clarke išmonė).

Pagrindinė veikėja - žavinga ponai Frederick Berolles (Greta Lambert). Meili viliokė, apsukanti visų vyrų galvas; prasilošusi kazino lankytoja, paskendus skolose. Prieš ją ant kelių klaupiasi uniformuotas admiralas Carlisle (Barry Boys), agresyviai peršasi jai pinigų jau skolingas kapitonas Montgomery (Greg Thurston), atsargiai jos rankos siekia ramus džentelmenas Paradine Fouldes (Sam Gregory) ir visai galvos netekęs gimnazistai-kauno veido, bet ambicingas, savim pasitikintis markizas Mereston (Ryan Osmond). Jisai, motinai markizei Mereston (Jill Tanner) protestuojant, ponai Frederick viešai pasipėrė. Jau ir taip

pamainom vaidinami šie veikalai: Ibseno "Šmeklos", iki liepos 26; Šekspyro "Makbetas", iki liepos 26; o po birželio 3 premjeros iki liepos 26 repertuare bus ir Šekspyro "Venecijos pirklys". Bandysiu pastaruosius abu pastatymus pamatyti ir parašyti įspūdžius.

Norintieji ASF vaidinimams bilietų ar tik (nemokamai) viso vasaros sezono informacinės brošiūros gali skambinti į Box Office, tel.: 1-800-841-4273.

Marijos Gimbutienės atminčiai

JAV ką tik išleista 660 puslapių antologija "From the Realm of the Ancestors", skirta pasaulinio garso mokslininkės Marijos Alseikaitės-Gimbutienės (1921-1994) atminimui.

MENO NAUJIENOS

- Viena didžiausių pasaulio įrašų bendrovių EMI pasiūlė Lietuvos Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui "Abrey Road" studijoje Londone įrašyti M. K. Čiurlionio sonatas fortepijonui. Šis pasiūlymas pateiktas, patarus žymiam violončelininkui Mstislavui Rostropovičiui. EMI siūlusi išleisti Vytauto Landsbergio įrašytą kompaktinį diską specialioje klasikinės muzikos debiuto serijoje.

- Savaite Vilniuje vyko Šiaurės ir Baltijos šalių kultūros festivalis. Jo metu vyko klasikinės, džiazo, populiarios ir folklorinės muzikos koncertai, parodos, spektakliai, seminarai, kino filmų premjeros, šiuolaikinio šokio spektakliai. Dauguma renginių buvo nemokami, nes juos finansavo Šiaurės šalių ambasados. Festivalio kulminacija Kęstučio Antanelio ir Arūno Navako rock operos "Peras Giuntas" premjera.

- Šokėjai Aira Bubnelytė ir Linas Koreiva tapo pasaulio jaunimo sportinių šokių čempionais. Čempionatas vyko Slovenijoje, Mariboro mieste. Aira Bubnelytė ir Linas Koreiva yra Kauno klubo "Dileksa" šokėjai. Specialistų teigimu, jie iškilo nepaprastai greitai, nes pernai Danijoje jie buvo dešimti, vėliau Paryžiuje - jau šešti. Kelis kartus jie buvo nugalėtojai atvirose Latvijos čempionatuose, į kuriuos susirinkdavo daugelis geriausių jaunimo porų iš viso pasaulio. Šešiolikmetė Aira Bubnelytė šoka jau 10, o jos partneris septyniolikmetis Linas Koreiva - 11 metų.

- Judita Vaičiūnaitė, pripažinta lietuvių poetė, išleido rytietiškos poezijos rinkinį "Kai skleidžiasi papirusas" (leidykla "Orientas"). Čia surinkti rytietiškos temos poetės eilėraščiai iš anksčiau išleistų rinkinių, taip pat keletas naujų, neiėjusių į rinkinius tekstų. Knyga skirta karamų ir totorių Lietuvoje 600 metų sukakčiai.

- Vilniaus galerija "Vartai" paskelbė birželį surengianti pasaulinio garso dailininko Michailo Šemiakino kūrybos parodą. Tai - bendras Rusų kultūros centro ir "Vartų" galerijos projektas. New Yorke gyvenančio dailininko maždaug trisdešimtys grafikos ir tapybos darbų paroda vyks ne tik Lietuvoje, bet ir kitose Baltijos šalyse.

- Krokuvos dailės akademijos galerijoje veikia lietuvių grafikų paroda. Joje atstovaujama grupei Vilniaus dailės akademijos absolventų. Parodos atidarymu senajoje Lenkijos sostinėje prasidėjo Lietuvos kultūros diena. Jogailos universiteto didžiojoje auloje Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Antanas Valionis perskaitė pranešimą apie Lietuvos kultūros politiką, po to koncertavo Lietuvos muzikų draugijos styginių kvartetas ir tarptautinių konkursų laureatė dainininkė Sigutė Trimakaitė.

- Nacionalinėje Australijos galerijoje Kanberoje atidaryta paroda "Europiečiai: menininkai emigrantai Australijoje 1930-1960". Eksponuojama daugiau negu 200 tuo periodu į tolimąjį kontinentą emigravusių europiečių kūrėjų dirbinių, atstovaujančių daugeliui meno krypčių. Tai paveikslai, piešiniai, fotografijos ir graviūros, skulptūros, taip pat keramikos, juvelyrkos, baldų ir drabužių dizaino, architektūros brėžinių pavyzdžiai.

Skaitytojai rašo "Darbininkui"

Gerbiamieji,

prieš pusmetį skaitytojai vietinėje ir Tėvynės lietuviškoje spaudoje turėjo progą susipažinti su gerb. Lietuvių Bendruomenės veikėjos A. Robertson gražiais darbais, puoselėjant gimtąją kalbą ir tradicijas Floridoje, St. Petersburgo "Saulės" mokykloje. Noriu priminti, kad niekuomet nepavargstanti m-klos vedėja buvo atleista iš pareigų ne dėl to, kad nesusitvarkė su savo darbu ar nesutarė su pavaldiniais... Kažkam užkliuvo... jos prasminga veikla, puikūs vaikučių pasirodymai įvairių švenčių progomis lietuvių klube ir ta nebūstanti energija, gerumas, kurio p. Aurelijai niekuomet netrūksta.

Aišku, nematoma ranka, savo negražų sumanymą organizavusi, tikėjo, kad viskas praeis tyliai, ramiai, kaip ir pridera St. Petersburgo lietuviškam telkiniui. Pasirodžius straipsniams spaudoje, kažkas sutriko, tačiau nedrįso atsiprašyti ilgametės m-klos vedėjos už jai padarytą moralinę skriaudą, bet toliau siekė įgyvendinti savo purvinus tikslus. Net šio laiško autorei buvo viešai pareikšta nutilti, o jeigu nenuitils, bus imtasi griežtų priemonių. (Garbė Dievui Aukštųjų, kad esu šalyje, kur turiu teisę kalbėti tai, ką galvoju; turiu teisę ginti kitą žmogų, kai su juo elgiamasi nepadoriai, ir nieks šios teisės iš manęs atimt negali. Ją gina mūsų krašto Konstitucija.)

Graudu ir juokinga, kuomet ambicijos ir pavydas tampa

svarbiau už viską. Ant kieno sąžinės dabar guli "Saulės" lietuviškos mokyklos likimas? Gal ant tų jaunųjų iš Lietuvos atvykusių "pedagogų", kurie su uolumu puolė daryti mokyklėlės pertvarkymą, tikėdamiesi užsidirbti riebių skatikų? Jeigu taip, dar kartą reikiu giliai pagarbą p. Aurelijai-Laimutei, kuri aštuonerius metus su pasišventimu, su meile diegė savo mažiesiems draugams lietuvių kalbą ir gražias tradicijas, kad "Saulės" m-kla Floridoje klestėtų.

O gal dėl mokyklėlės užsidarymo kalti tie, kas mažai pažįstamus atvykėlius iš Lietuvos pavadino skambiu pedagogu vardu ir suteikė jiems galimybę perimti tvarką į savo rankas?.. Ko nutilo šauniausias Amerikos lietuvių laikraštis, liaupsinęs ir reklamavęs jaunųjų "pedagogų" veiklą St. Petersburgo? Gal pavargo, kaip ta marionetė, už virvutės tampoma draugų draugelių. Kas atsitiko Švietimo Tarybai, kad ji pradėjo laiminti lietuviškos mokyklų uždarymus? Gal išgirdo naujas žinias, kad St. Petersburgo nebeliko nė vieno lietuviuko? Jeigu taip, tai kodėl jų tiek daug buvo gerb. Aurelijos vadovavimo laikais?

Tegul šie mano klausimai pasiliks be atsakymo, ir mielas skaitytojas tegul supranta mane teisingai. Mes, kaip ir visi mirtinieji, turime savo išdidumo ir savo silpnųjų. Tad kelkime viską į viešumą, nesidangstykite lauro lapeliais. Džiaukimės prasmin-

Aktorius Vitalis Žukauskas JAV LB-ės Detroito apylinkės valdybos suruošto renginio, kuris įvyko 1997 m. balandžio 6 dieną, meninės programos metu.

J. Urbono nuotr.

gais darbais ir liūdėjime dėl nesėkmių. Niekinkime tuos, kas dėl savo garbės ir tuščių ambicijų yra pasiruošę kitam duobę kasti, užmiršdami tai, kad patys gali į ją įvirsti.

...Praeis laikas ir nuoskauda išblės. Dar ne kartą St. Petersburgo lietuvių klubas švenčių dienomis pasigės "Saulės" mokinių juoko, jų skambių dainelių ir eilių, tačiau kažkieno nematoma ranka sumaniai užlopys šią spragą. Bus pakviesti iš bet kurios vietinės mokyklos sveteliai, o paklusni publika mandagiai plos jiems už sudainuotą dainą ar pasakytus juokelius valstybine kalba. Ta pati nematoma ranka klubo vardu dosniai užmokės "artistams" už jų atvykimą, jų laiką. Matyt, taip ir turi būti šiame sudėtingame biznio pasauly.

Stacy Lee
St. Petersburg, FL

Lietuvos
nusikaltėliai
reikalauja duoklės
iš Bažnyčios

Vytautas Šeštokas

Ne paslaptis, kad yra nedaug pasaulio valstybių, kuriose neveikia organizuota mafija. Dabar ji veikia ir Baltijos valstybėse. Dar blogiau, ši nauja nusikaltimų rūšis palietė ir Lietuvos Katalikų bažnyčias.

Amerikoje yra žinoma, kad šiame krašte bažnyčios yra deginamos rasiniais sumetimais. Tačiau neteko girdėti, kad Amerikos mafija reikalautų iš Bažnyčios sau duoklės.

Lietuvos spauda nuolat praneša savo skaitytojams apie nusikaltimų struktūrų veiklą.

Lietuvos vidaus reikalų ministerija gavo ir Klaipėdos vyriausiajam policijos komisariatui persiuntę Klaipėdos šv. Juozapo Darbininko bažnyčios kunigo

Algio Baniulio pareiškimą, kuriame jis teigia esąs reketuojamas Kauno nusikaltėlių. Kunigas, reketininkų nurodymu, turėtų mokėti dalį pinigų, kuriuos bažnyčiai skirs Klaipėdos ir aplinkinių rajonų verslininkai. Kunigas A. Baniulis pasakojo, kad kovo 22 d. į bažnyčią atėjo maždaug 40 metų vyriškis ir mėgino įbauginti du kunigus. Po to nepažįstamasis kreipėsi į A. Baniulį ir pasiūlė vadinamąsias apsaugos paslaugas. Sakė, kad pirma teks duoti 600 litų, po to kiekvieną mėnesį banditams reikės mokėti po 200 litų. Ir šie pinigai, pasak nepažįstamojo, bus tik 1% sumos, kurią moka kitų bažnyčių kunigai. O nuolaidą nusprendė padaryti dėl to, kad gyvena šios bažnyčios rajone. "Pinigų nesutikau mokėti, - prisipažino A. (nukelta į 7 psl.)

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B. S.
77 - 01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N. Y. 11421
WE DELIVER
Tel.: 296 - 4130

Artūras Karnišovas - geriausias Europoje

Žurnalas "FIBA Basketball" 1996 metų Europos žaidėju išrinko Artūrą Karnišovą, šiuo Balandžio 27 d. Artūrai Karnišovui sukako 26 metai. LA

1997 SKRYDŽIAI Į VILNIŲ

iki gegužės 31	birž. 1 - rugsėjo 30
Iš N.Y. (JFK) \$631.	\$750.
Iš Detroito \$663.	\$778.
Iš Chicagos \$663.	\$778.
Iš L.A. ir San Francisco \$813.	\$916.
Iš Tampa, Orlando \$740.	\$800.*

*\$800. birž. 10 - 23; \$860. birž. 24 - rugp. 31.

Plius mokesčiai. Papiginti skrydžiai iš visų JAV miestų. Vietų skaičius ribotas.

Vytis Travel

40-24 235 St.
Douglaston, NY 11363
Tel.: 718-423-6161
1-800-77-VYTIS

Internet <http://www.travelfile.com/get/vtours.html>

atlanta IE, Inc.

800 - 775 - SEND ♦ 914 - 258 - 5133

Garantuotas, greitas ir saugus
siuntinių pristatymas
nuo DURŲ iki DURŲ

Siuntiniai pasieks gavėją per 6 savaites,
o oro paštu - per 14-a darbo dienų
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, BALTARUSIJĄ, RUSIJĄ.

MAY 1997 SCHEDULE

MAY 6 TUES	PUTNAM, CT	1 - 2 PM
MAY 8 THURS	NEWARK, NJ	11 - 12 NOON
MAY 9 FRI	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 NOON
MAY 9 FRI	BALTIMORE, MD	4 - 5 PM
MAY 10 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
MAY 13 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
MAY 13 TUES	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
MAY 13 TUES	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
MAY 15 THUR	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
MAY 15 THUR	PATERSON, NJ	1 - 2 PM
MAY 22 THUR	NEWARK, NJ	11 - 12 PM
MAY 23 FRI	PHILADELPHIA, PA	11 - 12 PM
MAY 24 SAT	BROOKLYN, NY	12 - 1 PM
MAY 27 TUES	NEW BRITAIN, CT	11 - 12 NOON
MAY 27 TUES	NEW HAVEN, CT	2 - 3 PM
MAY 27 TUES	WATERBURY, CT	4 - 5 PM
MAY 29 THUR	KEARNY, NJ	11 - 12 NOON
MAY 29 THUR	PATERSON, NJ	1 - 2 PM

ECONOMY AIRFARES TO VILNIUS

New York-Vilnius-New York \$690 r.t.

One way to Vilnius \$465

FREGATA TRAVEL
250 West 57th Street, 1211
New York, NY 10107
Tel.: (212) 541-5707

PASINAUDOKITE PAPIGINTOMIS KAINOMIS

pavasari ir vasarą, skrisdami į
Vilnių ir Rygą!

Mes taip pat siūlome patogius skrydžius ir keliones
laivu į Karibų salas, Australiją, Aziją ir Europą.

Dėl daugiau informacijų skambinti:

AIREX TRAVEL AGENCY

382 Broad Ave.

Leonia, NJ 07605

(201) 944-1273 (800) 955-7370 (201) 947-2189

VILTIS (HOPE)

LITHUANIAN RELIEF PARCEL SERVICE, Inc.
368 West Broadway, Boston, MA 02127
TEL.: (617) 269-4455

TIESIOGINIAI SIUNTINIAI IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ

GEGUŽĖS MĖNESI siuntinius paimsime šiose vietovėse:

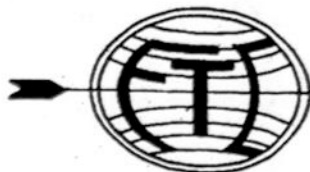
WATERBURY, CT	MAY 10	9:30 - 11:00 AM
HARTFORD, CT	MAY 10	12:00 - 2:00 PM
WORCESTER, MA	MAY 10	11:00 - 2:00 PM
CAPE COD, MA	MAY 14	3:00 - 5:00 PM
BROCKTON, MA	MAY 15	4:00 - 6:00 PM
BINGHAMPTON, NY	MAY 16	12:00 - 2:00 PM
SCRANTON, PA	MAY 16	3:00 - 4:00 PM
FRACKVILLE, PA	MAY 16	6:00 - 7:00 PM
PHILADELPHIA, PA	MAY 17	9:00 - 10:00 AM
BROOKLYN, NY	MAY 17	12:00 - 4:00 PM
BRIDGEPORT, CT	MAY 17	8:00 - 9:00 AM
NORWOOD, MA	MAY 20	6:00 - 7:00 PM
PROVIDENCE, RI	MAY 21	4:00 - 6:00 PM
PUTNAM, CT	MAY 21	1:00 - 2:30 PM
LAWRENCE, MA	MAY 23	2:00 - 3:00 PM
LOWELL, MA	MAY 23	12:00 - 1:00 PM
NASHUA, NH	MAY 23	4:00 - 5:00 PM

** Pinigų persiuntimas į Lietuvą
** Pigus telefono susisiekimą su Lietuva
** Pigūs bilietai iš Lietuvos į Ameriką

** Mašinos nuomavimas Lietuvoje
** Bed and Breakfast Lietuvoje
** Informacija apie Lietuvą

Kreipkitės į VILTIES įstaigą telefonu (617) 269-4455

MES SIŪLOME PIGIAUSIAS KELIONES Į VILNIŲ IŠ BET KOKIOS VIETOVĖS AMERIKOJE AR KANADOJE

Ferrante Travel Center

135 Broad Ave., Palisades Park, NJ 07650

(800) 654-2432

(201) 592-8780

Estradinės muzikos meistrai Chicagoje

Dainininkai Nelė Paltinienė ir Eugenijus Ivanauskas koncerto metu Chicagoje. J. Tamulaičio nuotr.

Pirmoje balandžio pusėje Chicagoje įvyko du estradinės muzikos koncertai. Tai Nelės ir Arvydo Paltinų bei Eugenijaus Ivanauskos koncertas Jaunimo Centro didž. salėje bei Vytauto ir Virginijos Šiškauskų bei Antano Čiurlionio ir Alvydo Blinstrubo pasirodymas "Seklyčioje".

Pirmasis koncertas, įvykęs balandžio 6 d., sutraukė pilną didžiąją Jaunimo Centro salę gražios publikos. Buvo matyti jaunėsių veidų iš naujai į šį kraštą atvykusiųjų. Klausytojai išgirdo širdžiai ir ausiai mielą programą, kurioje skambėjo vienos Nelės Paltinienės dainuojami kūriniai, o taip pat ir kartu su Eugenijumi Ivanausku atlikti duetai (iš viso 14). Koncerto dainininkams muzikinę palydą paruošė ir ją koncerto metu leido bei prižiūrėjo buvęs Klaipėdos "Kopų balsų" ansamblio (su juo ankščiau dainavo ir Nelė su Eugenijumi) vadovas muz. Arvydas Paltinas, dabar mokytojas Vokietijoje.

Vienos pertraukos metu jis pasakojė apie šią vienintelę lietuvių gimnaziją užsienyje.

Reikia pažymėti, kad tai buvo jau 12-sis Nelės pasirodymas Jaunimo Centro salėje, tuo tarpu Eugenijus čia (ir apskritai Amerikoje) rodėsi pirmą kartą. Patyręs sunkią širdies operaciją, šis dabar Gargžduose gyvenantis dainininkas dabar jau mažiau dainuoja. Daugiausia jis pasirodo tik tuomet, kada Nelė per vasaros ar Kalėdų atostogas atvažiuoja koncertuoti Lietuvon.

Jų koncertas Chicagoje susilaukė gausių plojimų ir daug gėlių. Šis puikus duetas lyg šiol populiarus. Gėlimis apdovanoto ir dabar Chicagoje gyvenanti grupė klaipėdiečių. Bisui Nelė padainavo "Ave Maria". Programą trumpu žodžiu pradėjo ir baigė rengėjas - lietuvių radijo programos Chicagoje vedėjas Anatolijus Šlutas, kuris pakvietė po koncerto į susitikimą su atlikėjais Jaunimo Centro kavinėje.

Edvardas Šulaitis

Los Angeles

Los Angeles apylinkės Lietuvių Bendruomenės rinkimų komisija praneša, kad šie nariai buvo kvalifikuoti kandidatai į krašto tarybą: Ina Bartulytė-Brey, mokytoja; dr. Zigmas Brinkis, gydytojas; Violeta Gedgaudienė, mokytoja; Angelė Nelsienė, mokytoja; Antanas Polikaitis, inžinierius; Juozas Pupius, administratorius; Vytautas Vidugiris, inžinierius.

Rinkimai įvyks Šv. Kazimiero parapijos kieme šia tvarka: šeštadieniais, gegužės 17 ir 24 d., 9-10 val. ryto ir 12-2 val. popiet.

EBSW GRUPĖS PREZIDENTAS GALĖJO PABĖGTI Į UŽSIENĮ SU PADIRBTU PASU

(atkelta iš 1 psl.)

Trisdešimt šešerių metų finansinėmis machinacijomis išgarsėjęs EBSW grupės vadovas duomenys perduoti šalies pasienio tarnyboms.

Pasak operatyvinių tarnybų pareigūnų, iki balandžio 28 d. jau pavyko nustatyti, ką G. Pet-

rikas veikė paskutinėmis dienomis iki dingo, atliktos visos reikalingos apklausos.

Tiriamos paties G. Petriko slapstymosi nuo tardymo, nusikaltimų struktūrų įsikūrimo ir iš anksto suplanuoto pagrobimo arba paslėpimo versijos. BNS

Nauja tai gerai pamiršta sena

(atkelta iš 4 psl.)

Telšiškiai pagal individualius užsakymus statys vasarnamius, pirteles, gyvenamus namus, ūkinius pastatus. Keli tokie pastatai jau išvežti į Vokietiją. Vokiečiai vertina natūralų medį, jie nieko nekeičia, tik nulakuoja sienas iš vidaus. Pasak telšiškių, jų namai niekuo nesiskiria nuo suomių namų, tačiau yra dvigubai pigesni. 100 kv. m ploto namas paruošiamas per mėnesį. Statinys, kuriam reikia 30-34 kub. m rąstų, kainuoja apie 25 tūkst. litų. Jei Lietuvoje smarkiai pa-

brangs mediena ir statyba iš apvalių rąstų susilygins su mūrinių namų kaina, telšiškiai savo namus gamins užsienio rinkai. Iš apvalių rąstų namai būtų tinkami žmonėms, kurie atgauna savo žemę ir neturi kur gyventi. Ryškėnų kaime, kur įsikūrusi firma, 4 kv. m ploto rąstų namelį savo vaikams padovanojo kaimo gyventojas. Namelį, kuris kainavo 2 tūkst. litų, meistrai sumontavo per gerą pusdienį. Neseniai telšiškiai gavo užsakymą iš teiktų rąstų padaryti rentinius sūlinius. LR

Lietuvos nusikaltėliai reikalauja duoklės iš Bažnyčios

(atkelta iš 6 psl.)

Baniulis. - Vyrškis sakė, kad jo pastangų vis tiek prireiks ir išeidamas pasakė savo adresą: Varpu g. 29-10. Grasino, kad jeigu kreipsiوسي į policiją, gerai nesisibaigs - teks mokėti dvigubai. Sakė, kad pagalvočiau, nes nepaklusnūs žmonės dingsta be žinios, arba jiems lūžta kojos, šonkauliai. O kartais sudega bažnyčios".

Be to, kaip papasakojo kunigas A. Baniulis, nepažįstamas vyrškis teigė nurodymus gavęs iš Kauno nusikaltimų struktūrų. "Sakė, kad nori pakeisti mane, kaip neparankų kunigą, kad bus paskirtas jiems palankus vadovas, - sakė A. Baniulis. - Teigė, kad tada išaugs Bažnyčios autoritetas, ją rems verslininkai, ir bus didelė nauda".

Kad grasinimai realūs, pasak A. Baniulio, parodo ir tai, jog per savaitę bažnyčia buvo du kartus apvogta. Pradžioje dingo

termosai, o šeštadienį iš automobilio pavogta dėžė apėsinų, skirtų apleistiems vaikams. Anksčiau jokių vagysčių bažnyčioje nebuvo, tvirtino kunigas.

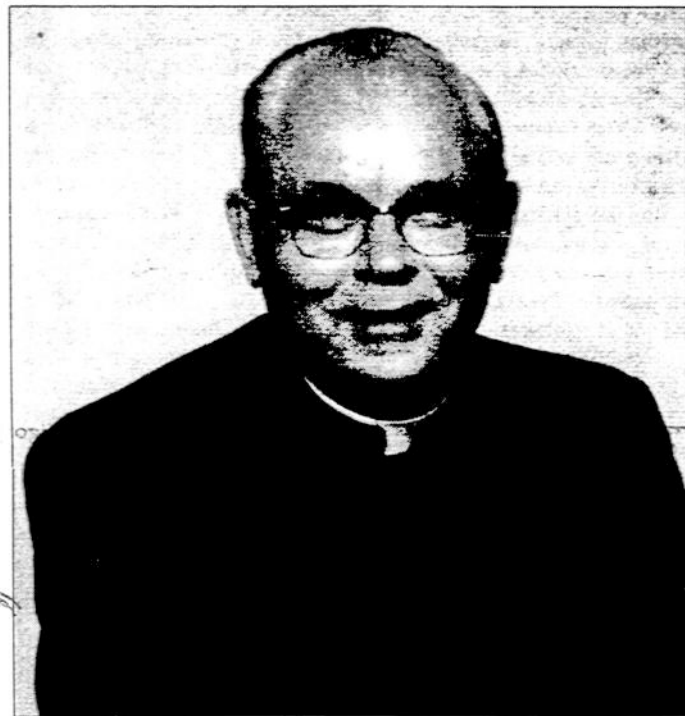
A. Baniulis kreipėsi į Klaipėdos policiją, tačiau buvo atsakyta, jog nusikaltėliai gali bet ką padaryti, todėl geriau jau mokėti duoklę. Tokie pareigūnų žodžiai kunigo nepatenkino, jis apie gresiantį pavojų per Šv. Velykų pamaldas pranešė žmonėms ir paprašė jų pagalbos. Po to kunigas kreipėsi į Vidaus reikalų ministeriją. Tik tada buvo reaguota į skundą.

Bažnyčios vadovą reketavusio vyrškio (jis teisistas 3 kartus) ėmėsi ieškoti Klaipėdos kriminalistai. Jam turėtų būti iškelta baudžiamoji byla.

Baigdamas turiu pažymėti, kad rašydamas pasinaudojau dienraščio "Lietuvos aidas" korespondento Dainiaus Sinkevičiaus straipsniu.

NEKROLOGAS

Viešpats pašaukė į amžiną poilsį savo tarną

Kunigas dr. Viktoras Pavalkis

1996 m. gruodžio 4 d. nustojo plakusi kunigo daktaro Viktoro Pavalkio širdis. Jo kūną priglaudė Milpitas miesto kapai Kalifornijoje, visai prie Švento Jono Krikštytojo parapijos bažnyčios, kurios statybai jis pats vadovavo ir kurioje 28 metus skleidė Dievo žodį.

Viktoras, šeštasis ir jauniausias šeimoje, gimė 1909 m. gegužės 3 dieną Akėčių kaime, Lukšių parapijoje, Šakių apskrityje. Mokėsi Akėčių pradinėje mokyloje ir Šakių Žiburio gimnazijoje. Iš septintos klasės 1927 m. įstojo į Vilkaviškio kunigų seminariją, kurią baigęs, vyskupo Reinio buvo išvėntintas kunigu (1932 gegužės 29) ir pradėjo darbą Viešpaties Vynuogyne.

Kun. Viktoras pradėjo kunigystės pareigas vikaru Lazdijų Šventos Onos parapijoje, kurioje darbovo ligi 1937 m. Šalia tiesioginių pareigų, dėstė tikybą Lazdijų ir apylinkės pradžios mokyklose, buvo Lazdijų Žiburio gimnazijos ateitininkų kuopos globėjas ir Seinų rajono pavasa-

rininkų pirmininkas.

Vilkaviškio vyskupai įvertino kunigo Pavalkio darbštumą ir gabumus ir jam pasiūlė tęsti studijas Romoje. Kunigas Viktoras mieliai priėmė tą pasiūlymą ir pasirinko studijuoti Bažnyčios istoriją. Studijavo Pontifical Gregorian Universitete nuo 1937 ligi 1941 m. ir savo studijas apvainikavo daktaro laipsniu (Dr. Hist. Ecc) cum laude.

Msgr. Domenico Tardini, sekretorius ypatingų reikalų Kongregacijos, kunigui dr. Pavalkiui patarė pasilikti Romoje dėl tarptautinės to laikotarpio padėties. Jis paklausė ir nuo 1941 iki 1943 m. dar studijavo filosofiją Pontifical Angelicum Universitete.

1945 m. kunigas dr. Pavalkis buvo paskirtas Vatikano diplomatinė tarnyboje: Vatikano Misijos Vokietijoje ir Austrijoje patarėju ten karo audros atstūmtų pabaltiečių reikalams. Nuo 1946 ligi 1950 m. buvo BALF'o atstovu Italijoje ir Centrinio Pagalbos Komiteto pirmininku Pabaltijo kraštų pabėgėlių ir karo be-

Bučanskui, tel. 617 282-7755, ir paprašyti, kad atsiųstų Jums balotą.

JAV LB Tarybą kandidatuoja šie Bostono apygardos nariai: Glodas Dainius, Mickūnas Česlovas, Navickienė Daiva, Veitienė Irena, Žiaugrienė Liuda.

JAV LB Bostono apylinkės nariai, tikime, suras laiko atlikti šią bendruomeninę pareigą.

Bostono apylinkės Rinkimų komisija

laisvių reikalams. Tuo metu jis įsteigė lietuviams studentams bendrabutį Romoje ir jį administruavo. Bendrabutyje gyveno ir buvo maitinami 27 studentai, kurie studijavo įvairiuose Romos universitetuose.

Romoje kunigas Pavalkis susipažino su San Francisco arkivyskupu John J. Mitty, kurio kvietimas atvyko į Kaliforniją 1950 m. ir pradėjo dirbti pastoracinį darbą San Francisco arkivyskupijoje. Pradžioje jis aptarnavo italų bendruomenę Švenčiausios Širdies parapijoje Oakland mieste. 1951 m. buvo paskirtas vikaro pareigoms Švento Jono parapijoje San Francisco mieste, o 1962 m. toms pačioms pareigoms perkeltas į Švento Christoforo parapiją San Jose mieste.

1968 m. kunigas Pavalkis buvo paskirtas Švento Jono Krikštytojo parapijos klebonu Milpitas mieste. Čia jis išėjo į pensiją 1984 m., bet pasiliko gyventi klebonijoje ir iki pat paskutinės savo gyvenimo dienos padėjo pastoraciniame darbe, kiek tik jo jėgos leido. Visose savo darbovietėse kunigas Pavalkis rūpinosi konvertitų paruošimu. Jo dėka daug žmonių tapo katalikais.

Jam perimant klebono pareigas Švento Jono Krikštytojo parapija buvo sena, maža (tik apie 220 parapijiečių) ir labai apleista: didokas parapijos žemės sklypelis apleistas, apaugęs žolėmis ir pikžolėmis, bažnytelės pastatas buvo pasmerktas nugriovimui, parapijos salė verkiant prašė remontuojama, tuo labiau, kad ją teko paversti į laikiną bažnyčią, iki bus pastatyta nauja. Kunigo Pavalkio sumanumo dėka, naujos bažnyčios statyba pradėta 1970 m., o 1972 m. naujasis pastatas buvo pašventintas. Šalia bažnyčios buvo padaryta didelė automobiliams statyti aikštė, nes parapijiečių skaičius

sparčiai augo.

1977 m. pradėta statyti nauja salė, kurioje buvo suplanuota ir vieta religijos pamokoms parapijos jaunimui. 1979 m. ir šis darbas buvo baigtas.

Tuo metu kunigą Pavalkį ištiko nelaimė: jis buvo taip sunkiai sužeistas pravažiuojančio automobilio, kad virš metų turėjo gydytis ligoninėje ir iškentėti kelis labai sunkių operacijų. Jo parapijiečiai keliavo į tolimesnes vietas ieškodami Švento Judo šventovės, kur galėtų prašyti geriojo apaštalo pagalbos savo mylimam klebonui. Tą sužinojęs, ligonis pažadėjo, kad pasveikęs tokią šventovę pastatys prie savo parapijos bažnyčios ir tą pažadą įvykdė: perkėlė į tinkamą vietą šimtametę Švento Jono istorinę koplyčią, ją atnaujino ir pavadino Švento Judo koplyčia, kurioje jis pats dažnai aukodavo Šventas Mišias.

Švento Jono Krikštytojo parapijiečiai dažnai rasdavo progų pademonstruoti meilę savo klebonui. Ypatinga proga buvo 1982 m. gegužės 23 dieną, švenčiant kunigo Pavalkio aukštinį kunigystės jubiliejų. Jie tą dieną suorganizavo didžiulį jubiliejo pagerbimą. Pamaldų metu svečiai pripildė talpią bažnyčią, o per pagerbimo akademiją vietos pritrūko abiejose parapijos salėse: naujoje ir senoje. Šventas Mišias kartu su Jubilieju koncelebravo keletas vyskupų ir kunigų. Pamokslą pasakė jo draugas vyskupas Mark J. Hurley. Ten dalyvavę lietuviai stebėjosi, kad pamokslininkas tiek daug susipažinęs su Lietuvos padėtimi. Tikriausiai tai kunigo Pavalkio nuopelnas. Lietuviai maloniai nustebė išgirdę tos parapijos solistę amerikietę lietuviškai giedant "Marija, Marija...". Tą pačią giesmę ji giedojo ir per kunigo laidotuvių mišias.

(mikelta į 8 psl.)

A.† A.

ALGIRDUI VISNIUI

mirus, jo žmonai Vincentai ir jos šeimai reiškiamo gilių užuojautą ir kartu liūdime.

Milda Grabnickienė ir šeima

Talentingam skulptoriui

A.† A.

VYTAUTUI KAŠUBAI

mirus, reiškiamo gilių užuojautą jo žmonai Aleksandrai, dukrai Guodai su šeima, kitiems artimiesiems ir drauge liūdime.

Dana ir Jonas Bilėnai

MIRTIES PRANEŠIMAS

Su liūdesiu pranešame, kad š. m. balandžio 23 d., sulaukęs 88 metų amžiaus, mirė

A.† A.

Inž. LEONAS KAČINSKAS

Gyveno St. Petersburg, FL, o paskutiniu metu - Pal. Matulaičio Slaugos Namuose, Putnam, CT.

Gimė Punių km., Tautiškių vls., Ukmergės apskr. | JAV - Worcester, MA, atvyko 1949 m. Gyveno Washington, DC, kur dirbo Library of Congress. Nuo 1974 m. gyveno St. Petersburg, FL. Buvo vyras a. a. Elenos Eimaitytės - Kačinskienės.

Lietuvoje buvo Ukmergės, Kauno gimnazijų ir Vytauto Didžiojo universiteto matematikos dėstytojas, Vokietijoje - Pabaltijo universiteto lektorius.

Priklausė Amerikos Lietuvių Architektų ir Inžinierių sąjungai. Buvo narys Lietuvių Bendruomenės, Lietuvių Fondo, Gautis Fondo. Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis. Amerikos Lietuvių klubo St. Petersburg garbės narys.

Liūdesyje liko giminės, artimieji ir draugai Lietuvoje ir JAV. Šv. Mišios už vėloną buvo atnaušautos gegužės 1 d., 11:30 val. ryto Holy Name of Jesus bažnyčioje, Gulfport, FL. Buvo palaidotas Memorial Park Cemetery, St. Petersburg, FL. Prašome vėloną prisiminti savo maldose.

Globėjai

St. Petersburg, FL

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, NY 11207

E-mail: 103517,1071@compuserve.com

Redakcija (718) 827-1352
Redakc. FAX .. (718) 827-2964
Administr. (718) 827-1351

Spaustuvė (718) 827-1350
Vienuolynas ... (718) 235-5962
Vyskupas (718) 827-7932
Salė (kor.) (718) 827-9645
Salės adm. (718) 235-8386

MOTINOS DIENA šiemet švenčiama ši sekmadienį, gegužės 11 d.

Ši savaitgalį Kultūros Židinyje:

LB New Yorko apygardos metinis suvažiavimas įvyks š. m. gegužės 10 d. Kultūros Židinyje. Registracija 9:30 val. r., suvažiavimas 10 val. r. Bus apygardos valdybos, apylinkių pirmininkų ir revizijos komisijos pranešimai. Bus renkama nauja valdyba. Į suvažiaviną yra pakviestas ir sutiko dalyvauti Lietuvos Respublikos ambasadorius Jungtinėse Tautose dr. Oskaras Jusys. Jis painformuos apie darbą Jungtinėse Tautose ir Lietuvos pastangas tapti NATO nare.

Muzikės Nijolės Ulėnienės piano studijos mokinių koncertas įvyko balandžio 6 d. garsioje Steinway salėje Manhattane. Programoje skambino 28 įvairaus amžiaus ir lygio mokiniai. N. Ulėnienės didelė piano studija su elektronine piano laboratorija yra Dix Hills, Long Island. Ši sezona dvi dienas studijoje dėsto muzikas Virginijus Barauskas.

Šiaurės Amerikos lietuvių stalo teniso pirmenybės įvyks 1997 m. gegužės mėn. 17 ir 18 dienomis. Visus lietuviškos kilmės stalo teniso mėgėjus kviečiame dalyvauti. Pirmenybių pravedėjas yra naujai susikūręs Chicagos lietuvių sporto klubas "Krantas".

Užsiregistruoti pirmenybėms arba dėl papildomų informacijų prašome skambinti Bronėi Saladžiuvienėi, tel. 773-863-8861, arba Pranui Gvildžiui, tel. 718-359-7871.

Atitaisymas. "Darbininko" nr. 17, psl. 5, skyrelyje "Iš visur" buvo įdėta klaidinga žinutė, kad kun. Viktoras Pavalkis gegužės 29 d. švęs 65 m. kunigystės jubiliejų. Deja, jis jubiliejaus nebešvęs, nes yra miręs. Žiūr. straipsnį, kurio pradžia 7-tam psl.

Pianistas Gabrielius Alekna, Juilliard muzikos mokyklos stipendininkas, duos savo piano recitalį š. m. gegužės 12 d., 6 val. vak. Morse Hall, The Juilliard School, Lincoln Center Plaza, New York. Lietuviai kviečiami pasiklausyti šio talentingo pianisto koncerto.

A. a. Vytauto Kašubos atminimui **Giedrė Zauniūtė**, Cranford, NJ, paaukojo Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai 100 dol.

Skelbiamas "Darbininko" konkursas

"Darbininko" laikraštis skelbia atvirą, ugdantį krikščioniškus idealus konkursą "Ko tikiuosi iš Lietuvos Bažnyčios ir ką aš galiu duoti jai?"

Straipsnio ilgis nuo dvylikos iki penkiolikos dviguba interlinija mašinėle rašytų puslapių.

Konkurso laureatams skiriamos šios premijos:

I premija - 300 dol.,

II premija - 200 dol.,

III premija - 100 dol.

Straipsniai turi būti gauti iki **gegužės 31 d.** (pagal pašto antspaudą datą ant voko).

Kūriniai siunčiami konkursui įprasta tvarka, pasirašomi slaptyvardžiu. Pridedamas uždaras vokas, pasirašytas slaptyvardžiu, o jo viduje yra autoriaus tikroji pavardė, vardas, adresas, telefonas ir autoriaus pastaba: "Leidžiu savo kūrinį išspausdinti DARBININKE".

Vertinimo komisija rankraščių konkurso dalyviams negrąžina. Siųsti šiuo adresu:

"Darbininko" straipsnio konkursas

341 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207

Lenkijos prezidentas apdovanojo Tomą Venclovą

Tomas Venclova, gavęs Lenkijos prezidento jam skirtą ordiną, dėkojo už jo aukštą atžymėjimą ir ta proga prisiminė savo susitikimą su lenkų kultūrininkais ir diskusijas dėl lenkų - lietuvių santykių. Klausėsi: Lenkijos gen. konsulas New Yorke Ryszard Klemm ir Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Anusas (dešinėje). S. Narkeliūnaitės nuotr.

Sekmadienį, balandžio 13 d., Lenkijos Respublikos konsulato patalpose New Yorke įvyko išskirtinis susibūrimas. Tą dieną, 3 val. popiet, konsulate susirinko apie 80 kvietinių lietuvių ir lenkų. Ten literatui, poetui, prof. Tomui Venclovai Lenkijos gen. konsulas Ryszard Klemm įteikė Lenkijos prezidento Aleksander Kwasniewski, apdovanojimo žymenį - The Commander Cross of the order of Merit of the Republic of Poland.

- Šiuo aukščiausios klasės žymeniu, - kabindamas ant kaklo Tomui Venclovai ordiną kalbėjo gen. konsulas Ryszard Klemm, - Lenkijos Prezidentas apdovanoja Jus už didelį įnašą stiprinant kultūrinius ir socialinius ryšius tarp Lietuvos ir Lenkijos.

Lietuvos gen. konsulas dr. Petras Anusas, sveikindamas T. Venclovą, pasakė, jog dabartinių abiejų tautų ir valstybių gerų

kaimyninių santykių vystymosi nuopelnų nemaža dalis priklauso ir jam.

Sekė prof. Tomo Venclovos žodis. Jis pradėjęs kalbėti angliškai, toliau kalbėjo lenkiškai ir užbaigė lietuviškai: "...Lietuviams Vilnius yra Lietuvos Jeruzalė. Tas miestas ir primena Jeruzalę, kadangi lietuviams jis yra svarbiausias istorinės ir tautinės tapatybės simbolis. Lietuviai be Vilniaus nėra! Tačiau tenka atsiminti, tas miestas taip pat yra reikšmingas ir lenkų kultūrai... Ilgus dešimtmečius tas miestas buvo nesantaikos obuolys tarp mūsų tautų ir valstybių. Bet tie laikai, ačiū Dievui, yra praėję. Vilnius yra ir visada bus Lietuvos sostinė! Bet mes turime prisiminti ir lenkų indėlį į to miesto istoriją ir kultūrą, kuris yra tikrai didelis. Stengiausi prisidėti, kiek tos mano jėgos leido, prie mūsų tautų ir valstybių santykių pa-

gerinimo. Ne man spręsti, ar man tai pavyko, bet, šiaip ar taip, stengiausi. Priimu šį garbingą atžymėjimą, kaip ženklą, kad mūsų santykiai pagerėjo. Šiuo atveju jie yra geriausi nuo 1863 m. Tikiu, kad jie ir toliau gerės!"

Po to, persikėlus į gretimą muzikos kambarį, buvo išklausyta neilga meninė programa.

Pianistė Aldona Kepalaitė atstovavo lietuviams. Ji nepaprastai puikų toną turinčiu, tobulai sustyguotu Steinway rojaliu atliko 8 M. K. Čiurlionio preliudą, o pianistas Jan Gorbaty atstovavo lenkams. Jis skambino Fr. Chopin - Mazurką ir du valsus.

Išklausius meninę dalį, gen. konsulas R. Klemm visus pakvietė susitikti su T. Venclova, pasivaišinti, pasibičiulauti.

P. Palys

Viešpats pašaukė į amžiną poilsį savo tarną

(atkelta iš 7 psl.)

1984 m. kunigas Pavalkis pasitraukė į pensiją, bet pasiliko tarnauti Dievui ir Švento Jono Krikščytojo parapijiečiams. Jis kasdien aukėjo Šventas Mišias bažnyčioje, o sekmadieniais Švento Judo koplyčioje.

Dirbdamas svetimtųjų parapijose, kunigas Pavalkis ne tik nepamiršo Lietuvos reikalų, jį juose aktyviai dalyvavo ir veiklai vadovavo. 1951 m. jis padėjo suorganizuoti San Francisco Lietuvių Bendruomenės skyrių ir jam pirmininkavo iki 1962 m. Jis dosniai rėmė lietuvių labdaros ir kultūrinės organizacijos finansinškai ir savo darbu. Pasitraukęs į pensiją, kol dar buvo sveikas, sekmadieniais lankė kitas savo vyskupijos parapijas, pamoksluose pasakojo apie Bažnyčios persekiojimą komunistų okupuotoje Lietuvoje, apie savo tautiečių vargus ir rinko aukas Lietuvos Katalikų Religinei Šalpai, kuriai ir pats aukėjo ir testa-

atlaikyti Mišių!"

1996 m. gruodžio 10 dieną laidotuvių Mišias Švento Jono Krikščytojo bažnyčioje aukėjo vyskupas Pierre DuMaine, vyskupas Mark Hurley, vietinis klebonas Charles F. Dougherty, kiti keturi kunigai ir vienas diakonas. Giedojo tos parapijos choras. Vyskupas Pierre DuMaine pamokslė paminėjo, kad jam atmintini bus kunigo Pavalkio pasakojimai apie baises pabaltiečių pabėgėlių pergyvenimus, jo meilė Lietuvai, jo tvirtas tikėjimas, jog Sovietų Sąjunga subyrės ir Lietuva vėl bus laisva. Taip ir įvyko. Mišiose ir laidotuvėse gausiai dalyvavo parapijiečiai, parapijos mokyklos vaikai, kurie per šventes atlankydavo kunigą Pavalkį ir jam pagiedodavo. Taip pat dalyvavo San Francisco ir apylinkės lietuviai. Šviesiam kunigo dr. Pavalkio atminimui, vietoje vystančių gėlių, buvo iškeltas nevystantis artimo meilės vainikas - suaukota \$700.00 labdaros organizacijai "Lietuvos Vaikų Viltis".

Pensininko gyvenimas kunigui Pavalkiui nebuvo lengvas, nes šlubavo sveikata. Pirmiausia su negalavo širdis ir prireikė elektroninio prietaiso. Po kiek laiko jam teko kentėti nuo Parkinsono ligos bei kitokių sveikatos negerovių. Sunkiausiomis kunigo gyvenimo dienomis jam daug padėjo jo ilgametė parapijietė, p. Genovaitė Saborskienė. Net ir tuomet jis stengėsi kasdien aukoti Šventas Mišias ir vis sakydavo: "Ko būčiau vertas jei negalėčiau

atlaikyti Mišių!"

1996 m. gruodžio 10 dieną laidotuvių Mišias Švento Jono Krikščytojo bažnyčioje aukėjo vyskupas Pierre DuMaine, vyskupas Mark Hurley, vietinis klebonas Charles F. Dougherty, kiti keturi kunigai ir vienas diakonas. Giedojo tos parapijos choras. Vyskupas Pierre DuMaine pamokslė paminėjo, kad jam atmintini bus kunigo Pavalkio pasakojimai apie baises pabaltiečių pabėgėlių pergyvenimus, jo meilė Lietuvai, jo tvirtas tikėjimas, jog Sovietų Sąjunga subyrės ir Lietuva vėl bus laisva. Taip ir įvyko. Mišiose ir laidotuvėse gausiai dalyvavo parapijiečiai, parapijos mokyklos vaikai, kurie per šventes atlankydavo kunigą Pavalkį ir jam pagiedodavo. Taip pat dalyvavo San Francisco ir apylinkės lietuviai. Šviesiam kunigo dr. Pavalkio atminimui, vietoje vystančių gėlių, buvo iškeltas nevystantis artimo meilės vainikas - suaukota \$700.00 labdaros organizacijai "Lietuvos Vaikų Viltis".

DARBININKUI paremti aukojo:

(Tęsinys. Pradžia Nr. 18)

Po 5 dol.: Andrius Smitas, Lampertheim, Vokietija; J. Mikellaitis, Tucson, AZ; Danutė Domkus, Los Angeles, CA; V. Tuskenis, Palm Springs, CA; G. Ivaska, San Diego, CA; J. Stemply, Granby, CT; F. Narbutas, Manchester, CT; S. L. Marcavage, Milford, CT; J. Knezenas, New Britain, CT; J. Ruskys, Newington, CT; Rita Bagdonas, Southbury, CT; Ruta Bukauskas, Thompson, CT; Konstancija Klimavicius, Thompson, CT; Emilija Didžbalis, Waterbury, CT; Memories of Lithuania, Waterbury, CT; Bertha Kuk-

ler, West Haven, CT; Marcelė Kazlauskas, Daytona Beach, FL; N. Karasa, Ormond Beach, FL; V. Abraitis, Palm Coast, FL; Eugene Donohue, Port Richey, FL; S. Dzikas, So. Pasadena, FL; J. Tamašauskas, Tequesta, FL; Laima Vaičiūnienė, Chicago, IL; Ona Julia Gylis, Lemont, IL; Vyt. Ribas, Riverside, IL; K. ir V. Keblys, Baton Rouge, LA; Anastasia Dubinskas, Baltimore, MD; Ona Neviera, Braintree, MA; E. Scenava, Lexington, MA; J. Bogusis, So. Boston, MA; V. P. Lalas, Weymouth, MA; Helena Dousa, Waretown, MA; B. Miliauskaitė-Har-

ris, Worcester, MA; Birutė Girnius, Allen Park, MI; B. Raugas, Delran, NJ; Kristina Juzaitis, Hoboken, NJ; F. Sluzas, Kearny, NJ; R. Kisieliū, Somerville, NJ; Izabelė Bartasius, Williamstown, NJ; Marija Pakutka, Brooklyn, NY; S. Remeza, New Rochelle, NY;

Kiekviena auka yra didelė pagalba DARBININKUI. Laikraščio ateitis, tuo pačiu ir lietuvių išei-voje priklauso nuo aukotojų dosnumo. Vien iš prenumeratos nebūtų galima išsilaikyti.

Nuoširdžiai dėkojame.

Darbininko administracija

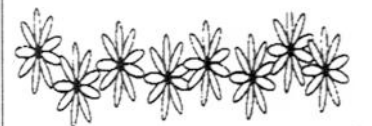
SKELBIMAI

Moterims siūlomi darbai amerikiečių šeimose. Turi susikalbėti angliškai, mėgti vaikus, žinoti namų ruošos darbus. Patikima agentūra. Telef. (516) 377-1401. (sk.)

Lietuviškos Skautijos išsami knyga apie 1945 - 1985 m. veiklą jau atspausdinta ir platinama. New Yorko apylinkėje knyga platina v.s. Vida Jankauskienė. Užsakymus galima pareikšti ir telefonu, skambinant (718) 849-2260 vakarais ir savaitgaliais, arba rašant: 84-14 89th St. Woodhaven, NY 11421. Knygos kaina 30 dol. (sk.)

Butai pensininkams, modernūs, erdvūs, savarankiškai tvarkytis, gražioje aplinkoje, Marijos Nekalto Prasidėjimo seserų priežiūroje. Pasinaudokite progą, kreipkitės: Villa Maria, P. O. Box 155, Thompson, CT. 06277. (sk.)

Jei kas turėtų anglų ar lietuvių kalba knygų, kurių jau nebereikia, skambinkite tel. (718) 348-4709. (sk.)

"Lietuvos aidas", patriotinės minties, plačios informacijos dienraštis, daugiausiai skaitomas išeiivijos lietuvių, dėl daugiau kaip dvigubai pabrangusio pašto, buvo priverstas pakelti metinę oro paštu prenumeratą iki \$130 nuo 1994 m. rugpjūčio 1 d. Čekį \$130 rašyti "Lietuvos aidas" vardu ir siųsti JAV igaliotiniui adresu: Bronius Juodelis, 239 Brookside Lane, Willowbrook, IL 60514. Tel. 630 986-1613.

Kretingos pranciškonų labdaros valgyklai, kuri buvo aprašyta DARBININKO Nr. 29, aukojo: Ugnė Ulevičienė Ridgewood, NY, - 20 dol.

Norintieji prisidėti prie šios valgyklos išlaikymo, prašomi aukas siųsti:

Franciscan Fathers

361 Highland Blvd.

Brooklyn, NY 11207.

Pažymėkite, kad tai jūsų auka Kretingos vienuolyno labdaros valgyklai.

ATLANTA Import Export, Inc., siuntinių į Lietuvą persiuntimo bendrovė, siuntinius vėl priims **gegužės 10 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 1 val. popiet Kultūros Židinio kieme. Dėl informacijos skambinkite tel. (914) 258-5133.

ATLANTOS atstovas New Yorke yra **Ramūnas**, skambinkite minėtu telefonu ir susitarkite. Jis mielai paims Jūsų siuntinius iš namų.

"VILTIES" siuntinių agentūros atstovas siuntinius vėl priims Brooklyne, Kultūros Židinio kieme, buv. spaustuvės patalpose, **gegužės 17 d.**, šeštadienį, nuo 12 val. iki 4 val. popiet.

Brooklyne mūsų atstovas yra Algis Jankauskas, tel. (718) 849-2260. Jis paims siuntinius iš namų.

Siuntiniai į Lietuvą laivu arba oru. Pinigai pervedami doleriais per 2 - 5 dienas. Maisto siuntiniai: šventinis \$39.;

55 svarų įvairaus maisto siuntinys už \$98.

TRANSPAK, 4545 W. 63rd St.

Chicago, IL 60629 tel. (773) 838-1050